

Tidningen **Hemvärvnet**

NATIONELLA
SKYDDSSTYRKORNA

#5-2011

+
Stridssjukvårdare
Mental träning
Stora stödinsatser

PÅ SPANING

med yrkessoldater i Arvidsjaur

Finn斯 även på [facebook](#)

Fraktfritt!

på hela sortimentet (över 1 000 artiklar!)
Ange rabattkod "TidningenHV" vid beställning
Gäller t.o.m 1/12 och obegränsat antal ggr per kund

Vi är mycket stolta över att presentera oss som importör och distributör **MTM Special Ops Watch**

Black Vulture Titanium Tillverkad i solid titan, 4-ljuslägen, antireflex- behandlat safirglas. 11 995 kr	Black Falcon Steel Tillverkad i rostfritt stål, 4-ljuslägen, antireflex- behandlat safirglas. 5 995 kr	Camouflage Patriot II Tillverkad i rostfritt stål, varje exemplar har sitt unika mönster, safirglas. 6 495 kr	Black Seal Tillverkad i solid titan, varje exemplar har sitt unika mönster, safirglas. 15 995 kr	Black Predator Steel Tillverkad i rostfritt stål, VD57 Kronograf, reptäligt kristallglas. 3 895 kr
Underställ i Merinoull 399 kr / st	MIG jacka Windstopper 2 495 kr	Observer Plus Divy Bag 5 995 kr	Salina Regnställ 5 795 kr	S.W.A.T EVO HTG 2 380 kr
Enkelmagasinsficka -11 För 1 st magasin till: G36, 5,56, AK4 eller AK47 205 kr	Specialtryggsäck -10 Mångsidig ryggsäck för ex. RA 180/145, Harris Falcon, fäldtator, stabsmateriel etc. 1 925 kr	HEAT 3 Special Force Vante och handske i ett. Mycket varma och smidiga. Fickor för handvärmare. 1 195 kr	Hand- / fotvärmare 40°C värme under mer än 12 tim! 20 kr/par (10 par)	Pocket Scope X7 Förstoring Vattentät (IPX6) 235 kr
Power Tank Skriver i -20°C, spetsen uppåt. 35 kr	uni-ball pens			

www.FÄLTBUTIKEN.se

Militära fordon samt utrustning

Vi har inga bilder i denna annons med M90

485 kr	375 kr	275 kr	295 kr	295 kr

Vid köp av konfektion över 1000 Kr lämnar vi 10% rabatt (ej set M90 Fältbyxa/jacka).
Vid köp av Set M90 Fält jacka/ byxa 895 kr (M90 camo/svart) skickar vi med en fältnäsa.
Kan ej kombineras med annat erbjudande.
Utökad Jacktvad med camonät, kläder mm. Nu har vi även airsoftkulor och gas.

KÖKKÄRL • BYXA BOU • POLKA • HANDSKAR • LINNE • DOG TAG • VANTAR

FRAKT
Vid förskottsbetaling
0-10 kg (ej skyrrammande) 49:-
Vid efterkrav postförsedd
0-10 kg (ej skyrrammande) 109:-

Active Life Equipment
Kundtjänst växel 08.00-17.00,
Öppettider Butik: ons 12.00-18.00, fre 12.00-18.00
samt lör 10.00-14.00, övrig tid telefonkontakt.
Kvarngatan 10, Slutarp / Falköping,
Tel: 0515-33399, Fax: 0515 - 333 90,
info@surplus.se

www.surplus.se

KÖKKÄRL • BYXA BOU • POLKA • HANDSKAR • LINNE • DOG TAG • VANTAR

Erbjudande gäller november månad ut och man uppgir tidningen Hemvärnet.

STOR SORTERING AV PRODUKTER I M90CAMOUFLAGE LIKNANDE FÖRSVARETS. NU FINNS VI ÄVEN PÅ FACEBOOK.

KÄSA • BESTICK • GUMMISTÖVLAR 90 • TÄLTYKTA • FÄLTSPADE • GRÄVSPADE • VÄRMEJACKA 90 • VÄRMEBYXA 90 • RYGGSÄCKAR • MASKERINGSNÄT • TELEFONVÄXEL • SNÖSKYFFEL • FÖRBANDSVÄSKOR • VATTENDUNKAR

FAKTA OM HEMVÄRNET

Alla i hemvärnet är med frivilligt. Personalen över mellan 4 och 13 dagar per år beroende på befattning. Uppfyller du ditt avtal får du minst 3500 kronor per år. Du kan gå ur när du vill.

Hemvärnets viktigaste uppgifter är att bevakा, skydda, ytövervaka samt stödja samhället vid fred, kris och krig.

Hemvärnsförbanden ska med mycket kort varsel kunna sättas in över hela landets yta. Med huvuddelen inom 24 timmar efter order och med tillfälligt sammansatta enheter inom 6 timmar.

2014 ska det finnas 40 bataljoner med cirka 22 000 hemvärnssoldater, varav cirka 17 000 ingår i de nationella skydds-styrkorna.

Alla soldater tillhör någon av de 22 utbildningsgrupperna som finns utspridda över hela landet. Utbildningsgrupperna är ansvariga för övningar och utbildning.

Vill du gå med?
Gå in på hemvaret.se eller soldat.nu. Personer som inte gjort värnplikt kan bli specialister eller gå tremånadersutbildningen GMU.

hemvaret.se

LEDARE / RIKSHEMVÄRNSCHEFEN

Stöd våra förband

När jag skriver detta är det tre veckor kvar till Rikshemvärnstaget, ett ting där vi har inte mindre än 76 motioner och 2 propositioner att behandla. Detta gläder mig och rikshemvärnsrådet mycket, för det innebär att ni hemvärnssoldater vill vara med och påverka och utveckla hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna och visar på vår organisations vitalitet.

Från och med 2012 är organisationen med 40 hemvärnsbataljoner inordnade i KFÖ-systemet helt genomförd. Under den gångna tiden har erfarenheter dragits på lokal nivå, vilket vi kommer att ta till oss i den utvärdering som startade vecka 40 och kommer att pågå till dess att vi ger ut den reviderade Hemvärnshandboken i början av 2012. Meningen är att du där skall hitta i princip allt som rör din hemvärnsverksamhet.

Detta kräver kvalificerade instruktörer från såväl Försvarsmaktens insats- som basorganisation. Detta behov har beräknats i Försvarsmaktens utvecklingsplan till cirka 200 tjänster på årsbasis vilka har till uppgift att ansvara för de mest kvalificerade övningarna.

DETTA BEHOV ÄR essentiellt och måste lösas när vi går in i 2013. Till detta kommer, som jag berört tidigare, också ”våra egna” instruktörer (ur hemvärnsförbanden och de frivilliga försvarsorganisationerna) som är ett viktigt inslag för en bra övningsverksamhet.

Väl mött ”på fältet”. ●

Roland Ekenberg
Rikshemvärnschef

Ut på fältet!

För att få kvalificerade övningar krävs duktiga instruktörer från Försvarsmaktens insats- och basorganisation.

Kläderna gör soldaten

➤ Man kan tro att kläderna inte är viktiga på en arbetsplats där majoriteten bär uniform till vardags. Inget kunde vara fel. Personal i Försvarsmakten är precis lika fäfäng som andra, vi uttrycker det bara på andra sätt. De senaste åren har Fältjacka 90 Lätt varit statusmarkören framför andra. Tanken är att jackan ska vara stor och luftig, men eftersom många vill ha den tajt så har de små storlekarna gått åt först. Form före funktion.

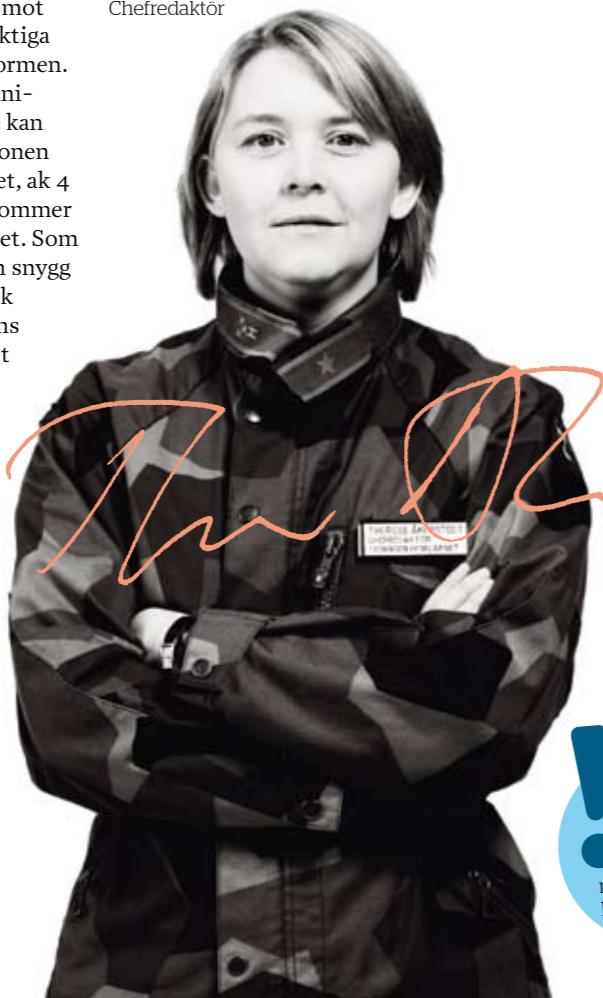
När 90 Lätt även ska börja ges ut till övriga insatsorganisationen nästa år, läs hemvänet, måste man hitta på något annat sätt att markera att man är lite mer fältmässig, läs tuffare, än andra. Skalplagg 08 har blivit den givna efterträdaren, men när man även ska börja dela ut den till hemvänet nästa år – innebär det att den också kommer att tappa i status?

BÅDE 90 LÄTT och skalplagget har sina fördelar när det gäller ventilation och värmereducering respektive skydd mot regn. Men hundratusentals värnpliktiga har faktiskt klarat sig med fältuniformen. Så, är det verkligen viktigt vilken uniform man bär? När man inte längre kan skilja på soldater i insatsorganisationen utseendemässigt annat än på vapnet, ak 4 respektive ak 5, så tror jag att det kommer att påverka även synen på hemvänet. Som en officerare sa till mig en gång, "en snygg soldat är en bra soldat" - det inträck soldaten ger påverkar både soldatens eget uppträdande och uppträdandet hos dem han/hon möter. Ser man proffsig ut så blir det lättare en självpuffylande profetia.

Att hemvänet inte längre tilldelas övriga Försvarsmaktens avlagda och utrangerade materiel är förstås också viktigt när det gäller funktion och hur man kan

Årets julkapp?

Nu kan du köpa hemvänet
profilkläder, se sista uppslaget.

Vad tycker
du om
tidningen?
Mejla oss:
red@tidningenhemvartnet.se

TIDNINGEN
HEMVÄRNET
#5 NOV 2011
ÅRGÅNG 71

Besöksadress:
Banérsgatan 62, Stockholm

Postadress:

Tidningen Hemvänet
107 85 Stockholm
Telefon 08-788 75 00
Fax 08-664 57 90

Chefredaktör
och ansvarig utgivare:
Therese Åkerstedt
08-788 97 38
red@tidningenhemvartnet.se

Stf ansvarig utgivare:
Lars Brink

Reporter/redaktionsassistent:
Jöran Lindeberg
08-788 97 15
reporter@tidningenhemvartnet.se

Korrektur:
Daniel von Sydow

Grafisk form och layout:
Oktavilla

Alla som är med i hemvänet
får tidningen gratis. **Vid fel
adress eller utebliven tidning**
ska du kontakta din **utbild-
ningsgrupp** som sköter hem-
värnssoldaternas adressregister,
se hemvartnet.se

Prenumerationer/friexemplar:
Myndigheter, organisationer
och personer vars arbete rör
hemvänet/Försvarsmakten har
möjlighet att få tidningen gratis.
Kontakta redaktionen.

Annonsbokning:
Searchfactory
Fredrik Karlsson
08-505 73 874
fredrik.karlsson@searchfactory.se

TS-kontrollerad upplaga 2010:

29 500 exemplar
Tryck:
**Sörmlands
Grafiska AB**

8

20

24

28

INNEHÅLL / #5-2011

Nyheter 6

Senaste nytt – från norr till söder.

Landet runt 10

Insatser i Sverige.

Granskning: Bataljoner 14

Så ser förbanden ut 2012.

Intervju: Johanne Hildebrandt 16

Aktuell med boken Krigare, om den svenska
insatsen i Afghanistan.

Hemvänet i bilder 18

Vad har hänt i landet?

Reportage: Arvidsjaur 20

Vår reporter återupplever sin jägartjänst.

Reportage: Barents rescue 24

Tågolycka i Jokkmokk kräver resurser.

Reportage: Oljekatastrof 28

Soldater deltar i saneringen utanför Tjörn.

Reportage: Karlskrona 30

Inspektion av Marinbasen.

Tema: Stridssjukvårdare 32

Nu inför vi ett nytt sjukvårdssystem.

Tema: Mental träning 34

Träna din psykiska motståndskraft.

Utrustning: Cim 36

Lär dig använda bevakningssystemet.

Kultur 38

- Afghanistan i fokus i två nya böcker.
- Annorlunda krigsfilm.
- Välskrivet om Castro.

TA = Therese Åkerstedt JL = Jöran Lindeberg

99 TOTALT 650 SOLDATER HAR LAGT NER 5 000 TIMMAR PÅ SANERING OCH PLOCKAT UPP ÖVER 6 000 SÄCKAR MED OLJESPILL.

ÖB Sverker Göranson om oljesaneringen på Tjörn.

KÄLLA FÖRSVARETS FORUM

NYHETER

Bättre och snabbare skyttar

Nästa år införs ett kompetensprov på ak 4b som ökar krav på vapenhanteringen och träffsäkerhet. Provet är i grunden samma som övriga Försvarsmakten gör med ak 5.

än ak 5 och olika typer av soldater, säger Magnus Norhult.

FÖRUTOM TVÅ FRÄGOR om vapenhantering ska soldaterna även klara tre skjutmoment på tid. Soldaten får ett antal poäng beräknat på tidsåtgång och placering av skotten.

– Man har gjort ett kompetensprov för automatkarbin för att kunna jämföra

skjutskickligheten inom Sverige och med utländska soldater. Vi bejakade detta eftersom man inte ska göra skillnad på hemvänet och övriga Försvarsmakten, men kraven var tvungna att justeras, säger Magnus Norhult.

I framtiden kan det bli aktuellt att ersätta gruppsskjutningarna som ingår i aimpointtävlingen med resultaten från kompetensprovet. TA

FAKTA:

Kompetensprovet:

• **TVÅ FRÄGOR OM GRUNDPRINCIPER FÖR HANTERING AV VAPEN.**

• **TRE SKJUTÖVNINGAR:**

1. Soldaten står 100 meter från 1/3-figur och ska lägga sig ner och avlossa tre skott med en träffbild på 15 centimeter.

Krav: Insatssoldater 12 sekunder, bevaknings-soldater + bataljonsstab 20 sekunder.

2. Soldaten står 100 meter från 1/3-figur och ska gå ner på knä och skjuta tre skott.

Krav: Insatssoldater 15 sekunder, träffbild 20 cm, bevakningssoldater + bataljonsstab 20 sekunder, 3 träffar.

3. Soldaten står felvänd 20 meter från tre stycken helfigurer, vänder sig om och skjuter 2+2+2, laddar om och skjuter 2+2+2. Minst fyra träffar i respektive figur.

Krav: Insatssoldater 18 sekunder + poäng (efter träffbild), bevakningssoldater + bataljonsstab 25 sekunder + poäng.

Skadad fick 48 000

Under en övning ramlade hemvärnssoldaten och skadade tummen. Nu har Kammarkollegiet beslutat att ersätta henne med 48 000 kronor eftersom skadan medfört femprocentig invaliditet.

FOTO JONAS WALLSTRÖM

Besvär efter oljesanering

En del av de hemvärnssoldater som deltog i oljesaneringen på Tjörn har fått problem i form av huvudvärk, yrsel och hudbesvär, skriver P4 Väst. Personal som arbetat med sanering har haft tillgång till heltäckande överaller liksom andningsskydd och handskar men alla har inte använt skyddsutrustningen.

GMU även på sommaren

Fram till den 20 oktober har personer utan militär grundutbildning möjlighet att söka till omgång 2 och 3 av GMU som hålls nästa år. För första gången håller Elfsborgsgruppen en GMU på sommaren vilket säkert kan locka studenter. Förutom de fem utbildningsgrupper som utbildar soldater till hemvänet har man även möjlighet att göra GMU på Livgardet (Stockholm), Norrbottens regemente (Boden, Arvidsjaur), Livregementets husarer (Karlsborg), Södra skånska regementet (Revingehed), Trängregementet (Skövde) samt Försvarsmaktens tekniska skola.

FAKTA:

Utbildningsgrupper (utbildningsort) omgång 2:

2 april 2012 – 29 juni 2012

- **Norra Smålandsgruppen (Eksjö)**
- **Norrbottensgruppen (Boden)**
- **Skånska gruppen (Revingehed)**
- **Västerbottensgruppen (Umeå)**
- **Elfsborgsgruppen (Göteborg)** Omgång 2+3 (11 juli – 24 augusti)

Hemvänet står för folkfrankringen, därför är det så viktigt att värvna om de frivilliga försvarsorganisationerna och hemvänet. En egen finansiering är en viktig politisk markering och gör att hemvänet kan känna en trygghet och bygga upp sin verksamhet på lång sikt, säger riksdagsledamoten Torbjörn Björklund (V).

I motionen kan man läsa att hemvänet stod för cirka 1,2 procent av försvarsbudgeten 2009. Frivilligorganisationerna beskrivs som kostnadseffektiva och som ett sätt att tillvarata den kompetens som finns bland dem som tidigare genomfört värnpliktsutbildning eller tjänstgjort i Försvarsmakten. Med egen finansiering undviker man enligt Vänsterpartiet att hemvänet blir en budgetregulator i Försvarsmakten och kan i stället bygga upp en stabil och långvarig verksamhet. Det ger även enligt motionsställarna riksdag och regering större möjligheter att styra utvecklingen och storleken av Nationella skyddsstyrkorna.

Vänsterpartiet framhåller att den grundutbildning (GSU-HV, idag GMU) som tidigare genomförts bidrar till att hemvänet kan finnas i hela landet samt ger en jämnare könsfördelning genom en

Soldater från Gävleborgsgruppens GMU på Marma skjutfält.

FOTO THERÈSE ÅKERSTEDT

hög andel kvinnor. Därför anser V att utbildningen bör omfatta fler platser än i dag.

HEMVÄNET BESKRIVS SOM ett mycket viktigt komplement till samhällets krisberedskap och att betydelsen av hemvärnsförbanden har ökat. Därför vill Vänsterpartiet att utbildningar och övningar ska vara inriktade mot civila hjälpinsatser i högre grad än i dag.

I förslaget till riksdagsbeslut ingår även införandet av obundet organisationsstöd till de frivilliga försvarsorganisationerna, en utvidgning av Svenska Lottakårens uppdrag till att omfatta bland annat rekrytering av kvinnor till Försvarsmakten samt att man återinför utbildningen av civilpliktiga och utökar den till att även omfatta vatten- och it-säkerhet. TA

Nytt reglemente med fokus på våra förband

Trots klen återkoppling från utbildningsgrupperna är hemvärnets nya förbandsreglemente nu ute som förhandsutgåva.

Hemvänet har fått ett nytt förbandsreglemente för grupp- och platon-nivå. Här står det mesta man behöver veta för att lösa hemvärnets uppgifter. Efter ett par remissrundor är dokumentet nu ute som förhandsutgåva.

Vad gäller hur man faktiskt utför olika uppgifter är skillnaderna från det tidigare reglementet små.

– Det finns inget nytt och revolutio-nerande i markstriden, säger redaktö-ren Ingemar Gutenberg på Hemvärnets stridsskola (HvSS).

KOMMENTARER ÄR FORTFARANDE väl-komna. Till exempel på språket, som har ändrats till ”du”-tilltal.

NYHETER

Hvoundsoldater från Östersund över strid i bebyggelse på Stora Sätra i Stockholm.

– Vi vill gärna ha synpunkter, framför allt från grupp- och platon-nivå. År det här ett språk som tilltalar dem?

Vissa områden, som fältarbeten, har kortats ned eftersom de är nedpriorite-rade. Andra har tillkommit, som kapitlet om hundtjänst.

Beslutet att ta fram ett nytt reglemente togs för flera år sedan. Orsaken till att processen dragit ut på tiden är det parallella arbete som genomförs med den nya markstridsreglementesseren (MSR) vid Markstridsskolan (MSS). De båda regle-mentena ska vara samstämmiga vad avser sakuppgifter.

Hemvärnets förbandsreglemente är i princip en nedkortad och förenklad ver-sion, främst på grund av den kortare tid som står till förfogande för hemvärnets förband.

– Det är mindre text och inriktat på hemvärnsspecifika saker som skydd, bevakning, ytövervakning och hundtjänst, säger Ingemar Gutenberg.

Förbandsreglementet har redan cirku-lerats digitalt till förbanden. Det som nu fattas är professionell formgivning med illustrationer och tabeller, samt att markstridsreglementet klubbas igenom. Beslut borde kunna tas under senvåren nästa år.

INGEMAR GUTENBERG HADE önskat sig mer återkoppling från utbildningsgrupperna under remissperioden.

– Några har svarat bra och konkret, men tyvärr är de väldigt få. Å andra sidan är det ett tecken på att folk har mycket att göra.

Fler reglementen är på gång. Vid HvSS pågår arbete med en instruktion för stabstjänsten vid bataljons- och kompanistab. Vidare utvecklas en instruktion för vapenrem 10 och en ny utgåva av SoldR Mtr Ak4. Även en ny version av SoldF borde enligt Ingemar Gutenberg se dagens ljus runt årsskiftet 2012/2013. Även en ny upplaga av Vintersoldat är under utarbetning av Försvarsmaktens vinterenhet. JL

NYHETER

FOTO THERÈSE AKERSTEDT

NYHETER

Kriget om information och opinion pågår dygnet runt på internet. På bilden över hemvärnssoldater i stridssimulatoren på HvSS.

Inget är hemligt på nätet

I dag kan man följa hemvänet och Försvarsmakten på en rad hemsidor, bloggar och på facebook. Men är det verkligen fritt fram att lägga ut bilder och texter från alla övningar?

Svaret är givetvis nej, men sociala medier är ett viktigt sätt för Försvarsmakten att nå ut i samhället, inte minst när det gäller rekrytering. Man har därför tagit fram riktlinjer och foldrar som rör användandet av sociala medier, mobiltelefoner och usb-minnen.

Vilka regler gäller för fotografering?

– I Sverige är det tillåtet att fotografera om det inte är uttryckligen förbjudet. I Försvarsmakten är det ofta precis tvär om. De flesta militära områden är skyddsobjekt, exempelvis regementen, anläggningar och förråd, och där råder det i regel fotoförbud. Mitt generella råd till den enskilde är att alltid kontrollera vilka bestämmelser som gäller för den plats du befinner dig på, innan du fotograferar, säger Mårten Wallén, chef för informationssäkerhetssektionen på Must.

Förutom skyddsobjekt finns det även inskränkningar när det gäller flygfotografering.

99 I VÄRSTA FALL HAR DU RÖJT HEMLIGA UPPGIFTER OCH KAN BLI POLISANMÄLD FÖR BROTT MOT RIKETS SÄKERHET.

Mårten Wallén

tion under övningen som omfattas av sekretess och hur den ska skyddas. Om ingen nämner säkerhetstjänst före övningen bör den enskilde hemvärnssoldaten fråga sin närmaste chef vad det är som gäller.

Populära platsbaserade sociala medier med geotagging som används i mobiltelefoner kan i värsta fall röja både personal, anläggningar och verksamhet.

– Utbilda personalen i säkerhetstjänst så de har förutsättningar att göra rätt istället för att vänta tills de gör fel. Vill man ta upp något om säkerhetstjänst finns det färdiga lektionsunderlag och foldrar att använda sig av, tipsar Mårten Wallén.

Att något inte är förbjudet i lag betyder inte att det är lämpligt med hänsyn till den personliga integriteten.

– Det är god ton att fråga innan man fotar och lägger ut bilder på exempelvis facebook, oavsett om det är frågan om militär eller civil verksamhet. Foton på facebook eller andra sociala medier finns trots allt tillgängliga för den som vill komma åt dem och det som en gång är upplagt på nätet går inte att ta tillbaka. Vill den enskilde inte ställa upp på bild tycker jag att man ska respektera det, säger Mårten Wallén.

INFORMATIONEN DU LÄGGER ut kan vara av intresse för främmande underrättelse-tjänster eller kriminella som vill kartlägga en person eller en organisation. TA

LANDET RUNT

Hemvärnets insatser

September

Delsbo. En 70-årig man återkommer inte efter en skogstur och hans båt hittas drivande i Hedåssjön utanför Delsbo. Hemvärnets bidrar med ett 40-tal personer, bland annat motorcykelförare och hundförare.

Tjörn. Stora mängder olja driver mot västkusten i Tjörns kommun. Personal från bland annat räddningstjänsten och hemvärnet hjälps åt med det tidsödande saneringsarbetet som tar flera veckor. Läs mer om insatsen på sid 28.

Arjeplog. En 80-årig jägare anmäls försvunnen sedan han kommit ifrån sitt jaktagt väster om Arjeplog. Kort efter att polisen och hemvärnet påbörjar eftersöket på morgon den dagen efter hittar hans jaktagt honom död.

Örbyhus. Efter fem dagar avbryts söket efter en 72-årig kvinna i Örbyhus. Uppsalapolisen har sökt igenom stora områden med hjälp av ett 30-tal hemvärnssoldater, orienterare och hundar utan resultat.

Varberg. En 89-årig man lämnar sin bostad i centrala Varberg på onsdagen och anmäls försvunnen på torsdag förmiddag. Hemvärnet deltar under fredagen och mannen hittas död av en privatperson vid lunchtid samma dag.

Västervik. Kalmar läns bataljon stöder polisen vid eftersök i trakten av Västervik. Den unga kvinnan hittas vid liv efter några timmar.

Vingåker. En äldre kvinna försvinner från sitt hem i Hjälmsätter norr om Vingåker och hemvärnet deltar i sökandet. Kvinnan hittas vid liv vid lunchtid dagen efter en av polisens patruller.

Julita. En 88-årig man går på en promenad i trakten av Julita under måndag eftermiddag. När mannen ännu inte återvänt på tisdag morgon kallas hemvärnet in och man hinner precis skicka ut de första sökpatrullerna när mannen hittas välbehållen.

Vilhelmina. En man i 70-årsåldern försvinner under en jakt i Andersmark i Vilhelmina kommun och hans jaktkamrater kontaktar polisen. Ett 15-tal poliser med hundpatruller och hemvärnssoldater söker efter mannen. Han hittas oskadd morgonen efter.

Örebro. En 45-årig man bosatt på ett gruppboende i Örebro försvinner vid lunchtid under en utflykt i Kilsbergen. När personalen inte återfinner mannen larmar de polisen och hemvärnet sätts in i sökandet. Strax efter middagstid hittas han.

Har ni gjort en insats?

Mejla:

red@tidningenhemvarnet.se

Vi söker reporter /redigerare på heltid!

Vill du arbeta heltid med försvarsfrågor och kan göra allt från att skriva och fotografera till att redigera tidning? Då ska du söka tjänsten som reporter/redigerare på Tidningen Hemvärnet. Krav: Journalistutbildning samt erfarenhet som skrivande journalist och redigerare på dagstidning eller magasin. Du måste även klara Försvarsmakterns säkerhetsprövning. Sista ansökningsdag är 30 november. Du kan läsa mer om tjänsten på tidningenhemvarnet.se.

Grattis!

Joakim Lindberg, Fredrik Nyberg och Daniel Lundström vann utloppningen av boken *Tredje rikets öga*.

Dramatiskt eftersök i Muddus nationalpark

En 63-årig vandrare kom ifrån sin kamrat i Muddus nationalpark. Polisen larmades när han aldrig kom fram till raststugan.

dater från Jokkmokk gick söderut tillsammans med två hundar medan de från Boden gick norrut med tre hundar.

– När vi gått någon kilometer hittade hunden ryggsäcken några hundra meter bort från stigen, säger Allan Stenman.

honom utan hunden. Jag skickade koordinater så att polisen fick komma dit med helikopter och vi hjälpte till att bära honom till helikoptern.

EFTERÅT SAMLADES fjällräddningen, polisen och hemvärnssoldaterna för

en genomgång.

– Vi hade ett eftersnack i gruppen. Det finns folk som inte har sett en död människa. Det är aldrig roligt men det är bland annat detta vi är utbildade för att göra. TA

i var på plats med ett 10-tal hemvärnssoldater och fem hundar klockan 8 på söndagen. Vi fick information om fjällräddningen om bland annat vilket område de sökt av och blev tilldelade ett annat område att söka av, säger plotonchefen Allan Stenman.

Soldaterna utgick från den stuga som mannen skulle ha övernattat i. Fyra sol-

Utbildning för ledning och samband

FRO har många kurser för hemvärnets ledning och samband. Signalister kan förbättra sin förmåga att hantera Ra 180 / PC-Dart. För hemvärnschefer finns utbildning i att förstå och använda de ledningsresurser som finns.

Läs mer i utbildningskatalogen på fro.se, eller maila fro@fro.se.

Frivilliga Radioorganisationen
Radio, tele och data i samhällets tjänst

ANFALLNA AV KUSTJÄGARE Soldater ur 3 insatskompaniet i 331 hv-bataljonen i Bohus län ställdes inför en annorlunda utmaning när de skulle försvara Skredsviksbasen mot ett kompani med amfibiesoldater och en platon kustjägare.

INSÄNDARE / #5 2011

Bojbåt till hvbåtkompani?

I dag saknas det lednings- och reparationsplattform för kompaniledning och repgrupp i båtkompaniet. En lösning på problemet vore att ta in det ur fлотet utgående bojbåtsystemet kompletterat med en bevakningsbåt 80, då det enligt uppgift endast finns två tillgängliga bojbåtar. Fördelen med denna lösning är att den är godkänd av Marinens fartygsinspektion (MFI) och ägs av Försvarsmakten (FM). Bojbåtarna är dessutom beväpnade med ksp 58, vilket ger goda möjligheter att genomföra Maritime checkpoint (MCP), en av förbandets huvuduppgifter.

Peter Svensson, Blekingegruppen

BLÅ DRAGONER BELÖNADE

Kamratföreningen Blå Dragoner kom på andra plats i kategorin jubileumsskrifter i tävlingen Svenska Publishing-Priset med boken *Norrlands Dragonregemente*.

FOTO LOUISE SPARR/FÖRSVARSMAKTEN

Mästare på patrull

Försvarsmaktsmästerskapen i patrull genomfördes i början av oktober på Ränneslätts skjutfält i Eksjö. Tävlingsarrangör i år var Ing 2 och tävlingen var indelad i två klasser: **mästerskapsklass och övrig klass**.

Vi trodde att det skulle vara tufft men inte så tufft som det faktiskt har varit! säger hemvärnssoldaten Kalle Vidin som deltog för första gången.

Hemvänet ställde upp i den övriga klassen med ett lag från Dalarna bestående av linjemontören Stefan Mönters, läraren Anna Richaud, butiksarbetaren Kalle Vidin och läraren Henrik Edefors.

NÄR STARTSKOTTET, ELLER i detta fall sprängningen, för tävlingen ljöd över Eksjö garnison sprang 26 lag i väg mot det första dagmomentet: orientering. Tävlingen bestod av nio delmoment där

Louise Sparr/Försvarsmakten

www.yx-prylar.se
Medaljer - släpspänner - monteringsutrustning

Sysslolösa specialister

I förra numret lyfter chefredaktören fram flera områden som bör åtgärdas. Bland annat tar hon upp problemet med specialister som får rulla tummarna när ingen tagit med dem i övningsplanen. Det är naturligtvis väldigt olyckligt om man vill bevara intresse och motivation. Men som specialist har man även egenansvar. Ansvar att tidigt under övningen påtala detta för berörd chef och övningsledning.

De flesta av oss specialister är med därför att vi bidrar med den kunskap och utbildning vi har i vår uppgift som specialister. För min egen befattning, bataljonspastor, är det ett gyllene tillfälle att bedriva det som är fältpastorns viktigaste uppgift, den uppsökande verksamheten. Att ta tillfället i akt att besöka bataljonens kompanier, plutoner och grupper och följa deras utbildning och övning. Då erbjuds möjlighet till samtal och att lära känna bataljonens personal och berätta om själavårdens uppgift inom försvaret. Säkert kan andra specialister göra på motsvarande sätt utifrån sin specialistkompetens.

Matts Martinsson
Bataljonspastor Älvborgsbataljonen

Eftersom ingen av lagmedlemmarna hade varit med tidigare visste de inte exakt hur de skulle förbereda sig.

– Roligast var skjutningen och hinderbanan, säger Anna Richaud.

– Det är stor skillnad på att läsa sig till saker och att göra dem praktiskt, säger Stefan Mönters.

INNAN DE GICK ut på dagpassets sista slinga var laget peppat. Det var bara fötterna som hade tagit lite stryk efter många timmar i skogen. Nattpasset och regnet närmade sig och de skulle bara hinna vila runt fyra timmar innan krafterna skulle prövas återigen.

Hur gick det då för Dalarnas hemvärn i tävlingen? De knep en fjärdeplats i sin klass och åkte hem med ett leende på läpparna efter en väl genomförd tävling. Vinnare i mästerskapsklassen blev Helikopterflottiljen med Gustaf Broomé, Birger Andersson, Kristoffer Ellerås och Johan Östling.

Louise Sparr/Försvarsmakten

Förstärkning i Afghanistan

Den svenska styrkan på Camp Monitor i Sheberghan har fått förstärkning av ett 40-tal soldater från den strategiska reserven på P7. De kommer att finnas på plats fram till mitten av december.

CITERAT

“Man kan dock konstatera att när det gäller markstridskrafterna så betalar vi i dag inte skatt för att kunna försvara Sverige på ett trovärdigt sätt annat än om vi blir invaderade av beduiner på kameler eller häst.”

cornucopia.cornubot.se

Chefredaktörens ledare #4-2011.

Garderoben

www.garderoben.se

Ballistiska skytteglasögon Body Specs. kit med två linser, snöre och bärväska.

Pistol+ Pris 420:- (exkl. moms)

Original S.W.A.T kängor med rejält stöd, uppbyggd hälft, vattentät och används över hela världen.

OS 1234 Pris 1290:- (exkl. moms)

Garderoben kan leverera det mesta inom militär, även surplus.

Välkomna!

knivar kängor M90 kamouflagekläder M65
H3 västar surplus... och massor mer!

Garderoben
Tegnergatan 20
113 59 Stockholm
info@garderoben.se
tel: 08-314 440
www.garderoben.se

Högenergilampor, ficklampor, eftersökspaket och mycket mer!

Produkter av hög kvalitet till rätt pris! Utprovade och testade i samarbete med vaktbolag, militär och jägare.

Dags att kontrollera utrustningen
inför höstens aktiviteter!

Bli upplyst! Gå in
på vår hemsida:

www.ultrafire.se

UltraFire

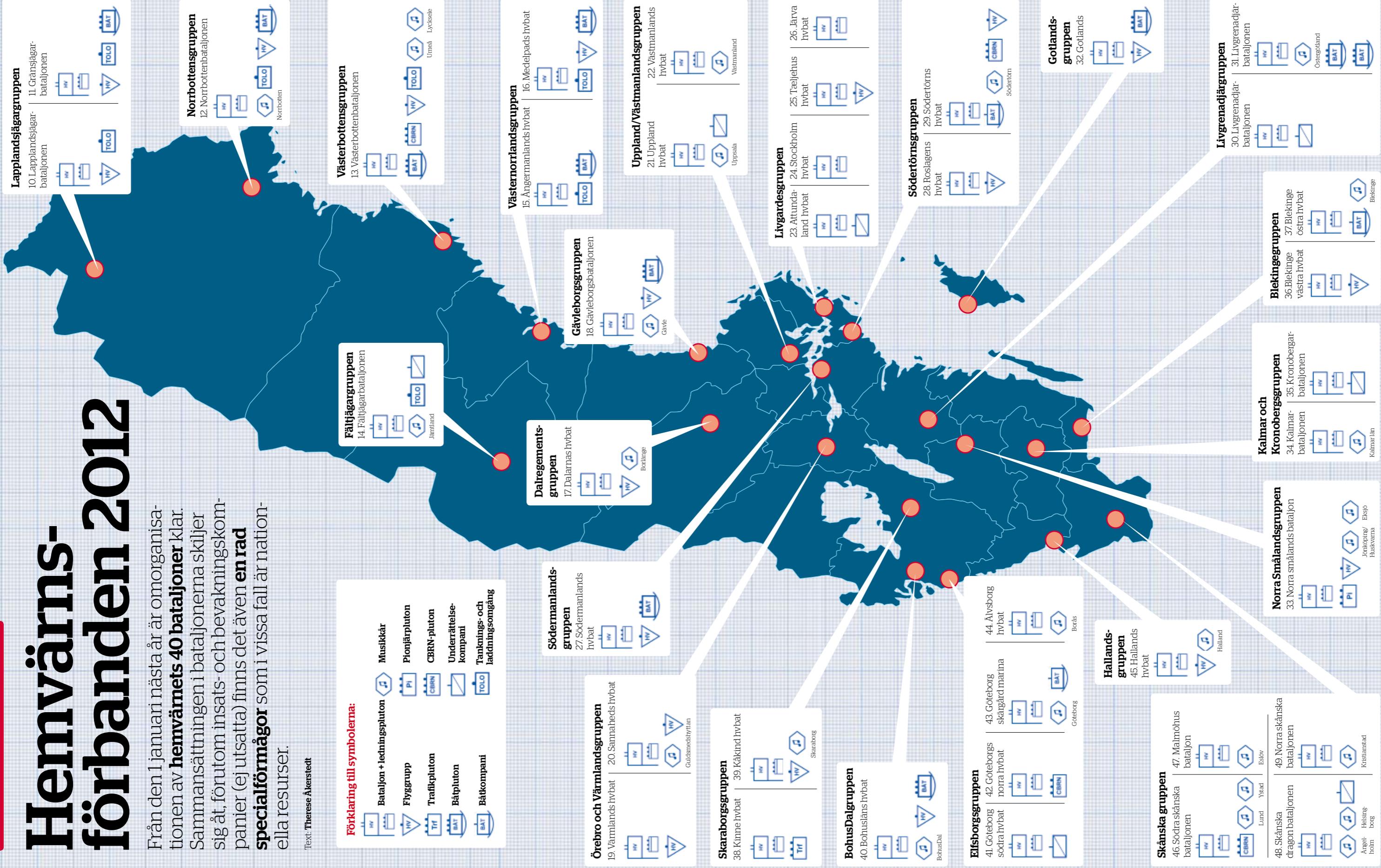
Hemvärens förbanden 2012

Från den 1 januari nästa år är omorganisationen av **hemvärens 40 bataljoner** klar. Sammansättningen i bataljonerna skiljer sig åt, förutom insats- och bevakningskompanier (ej utsatta) finns det även **en rad speciafförnågor** som i vissa fall är nationella resurser.

Text: Therese Åkerstedt

Förklaring till symbolerna:

- Bataljon + ledningspluton
- Flyggrupp
- Pionjärpluton
- CBRN-pluton
- Underhålls- och tekniskt kompani
- Trafikpluton
- Bätpluton
- Båtkompani
- Musikkår
- Guldsmedsbyttan

Med soldaten i skottlinjen

Hon är en av Sveriges mest kända och **erfarna krigsreporterar**. Boken "Krigare" som följer soldaterna i FS 19 var **Johanne Hildebrandts** sista uppdrag innan hon tog klivet in i den civila världen.

Text & foto Therese Åkerstedt

Kroatien 1991. Den dåvarande lokalreportern Johanne Hildebrandt är på semester när kriget byter ut. Hon skriver några artiklar innan hon åker hem, väl hemma är hon missnöjd med rapporteringen från kriget och bestämmer sig för att göra något åt det.

Vad var din drivkraft?

– Civilbefolkningen, att visa vad de utsattes för och hur deras verklighet ser ut. Krigsreporter är det svåraste som finns, vilket gör det väldigt intressant. Det är fysiskt, och det krävs uthållighet för att ta sig fram. Det handlar om det viktigaste, det är på liv och död.

Vad inspirade dig att skiva boken "Krigare"?

– Det var så många som tyckte saker om de svenska soldater i Afghanistan och ingen visste vad soldaterna gjorde. Jag vill sätta saker i perspektiv, inte bara skriva om något som hänt utan varför och vilka effekter det får. Det finns en stor okunskap och det man inte vet kan man inte förhålla sig till.

Vad tycker du om svenska mediers bevakning av insatsen?

– Svenska medier har skurit ner bevakningen, det är dyrt att ha reportage-team i krigszoner. Då får man inga objektiva faktaunderlag att ta ställning till. Olika intressenter, till exempel politiker, kan utnyttja det för sina egna syften.

– Det krävs intresse, kunskap och mer fortlöpande bevakning. Det är konstigt

att det inte finns en korrespondent hos svenskarna, för att få reda på saker måste man vara på plats.

Svenska medier har kritiserat Försvarsmakten för bristfällig rapportering?

– Man kan inte begära att de ska göra journalisternas jobb, nu har Försvarsmakten också blivit mycket bättre. Så hemligt är det inte, är man på plats är det bara att fråga.

Varför valde du att skriva Krigare som ett "personligt" reportage?

– Det här är soldaternas berättelse, hur de uppfattar verkligheten. Jag ville byta perspektiv, till soldaterna längst ut på linan.

Hur var det att leva så nära de svenska soldaterna?

– De har varit oerhört generösa med sig själva, öppna och ärliga. Den här boken hade inte kunnat skrivas utan dem. Det är exceptionellt att man släpper in mig. Att komma nära dem var en förutsättning för att skriva boken.

– Alla var måna om att jag skulle förstå. Man orkar inte berätta för sina närmaste vad som hänt, det behövdes en berättelse även för de anhöriga som betalat ett högt pris. När man saknar information så skapar hjärnan ofta ett värsta scenario. Man borde diskutera de anhörigas situation mer.

Vad tycker du om kritiker som säger att inbäddade reportrar inte är objektiva?

– Man kan bara beskriva den militära verkligheten. Det enda sättet att följa soldaterna är att vara på plats en längre tid. Att sitta på ett hotellrum och åka ut och intervju dem i två timmar ger inget. Det handlar också om förtroende. Att sälla bort bruset, som att alla säger dumma saker ibland, och i stället ge en ärlig bild av vad som hänt. Det handlar inte om ett

hjälte-epos utan om en sund och korrekt rapportering.

Totalt tillbringade Johanne Hildebrandt fyra månader i Afghanistan, av de totalt sju som FS 19 var där. Bilden man får av säkerhetssläget och den miljö som svenskarna verkar i är långt ifrån positiv.

– Det är för lite kängor på marken och att man inte får ut bistånd är svårt att förstå. Det var absurd med stridsvästarna, och självklart att soldaterna ska få utrustning som de är trygga med. Men nu har man varit i strid så det finns större kompetens. Jämför med BAo1 i Bosnien som började på hög nivå. Det är lättare att dra ner än öka, särskilt när det är en så tungrodd organisation som Försvarsmakten.

Har du några råd till dem som vill följa i dina fotspår?

– Inga artiklar eller tv-inslag är värd att dö för. Lita aldrig på någon, inte ens dig själv. Det du ser behöver inte vara det du tror att du ser. Jag har valt bort många bra knäck för att jag inte kunnat bekräfta dem. ●

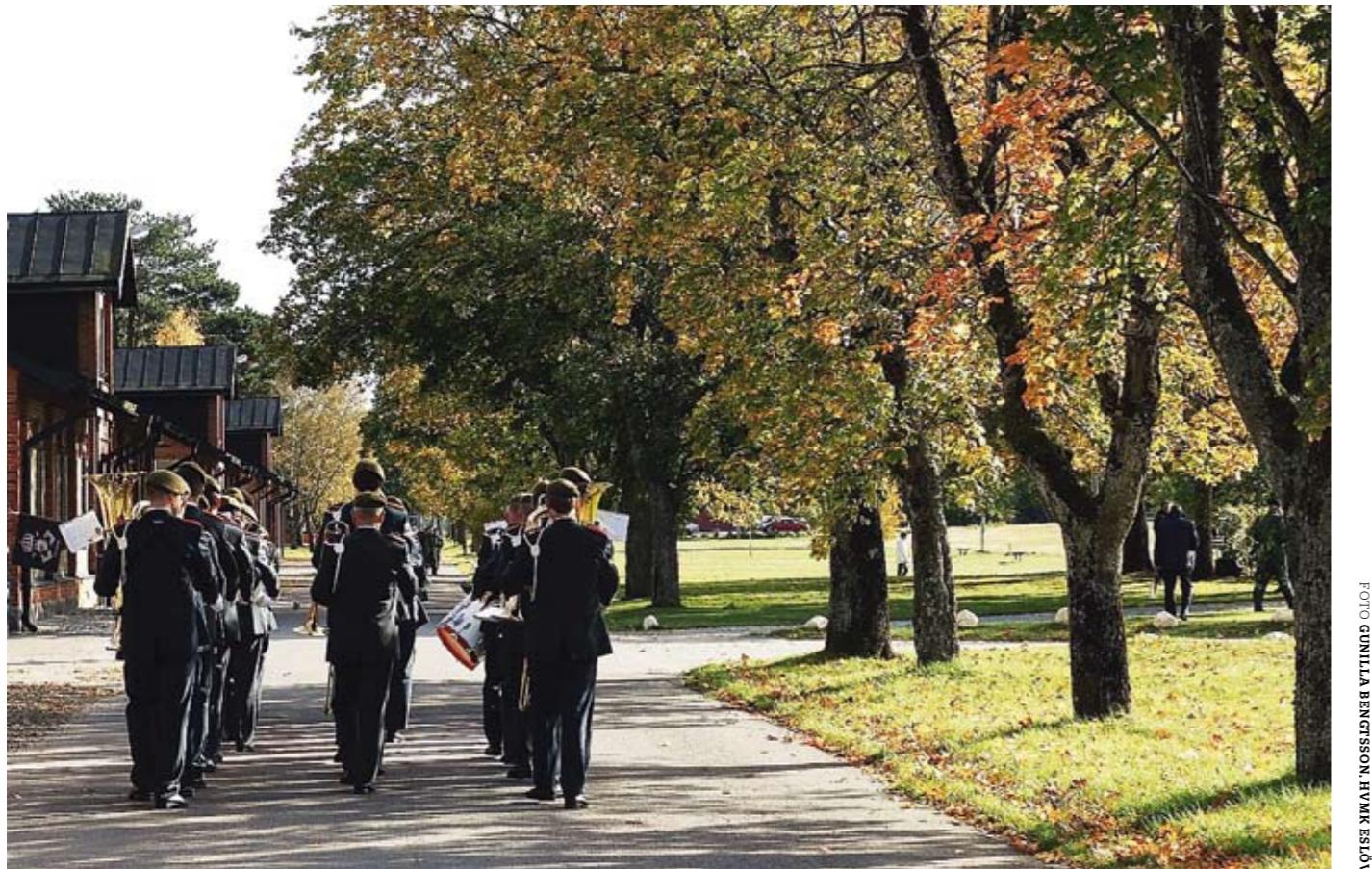
FAKTA:

Namn: Johanne Hildebrandt.
Sysselsättning: Säkerhetskonsult, författare, kolumnist och tidigare krigsreporter.
Aktuell: Krigare - Ett personligt reportage om de svenska soldaterna i Afghanistan 2011.

**DET ENDA
SÄTTET ATT FÖLJA
SOLDATERNA ÄR ATT
VARA PÅ PLATS EN LÄNGRE TID.**

1

2

3

4

6

5

Hemvärvnet I BILDER

1 Hemvärvnets musikkår Eslöv marscherade till en chefsbytesceremoni på P7.

2 Mörkerskjutning på Härads skjutbana i slutet av september. På skjutvallen till vänster ligger två GRG-skyttar efter att just ha skjutit skarpt. Omgivningen är upplyst av en lysgranat i bildens ovankant och spärlijus syns från eldgivning till höger.

3 Åtta civila båtar var inhyrda för att lösa transporterna mellan öarna under höstens KFÖ i Östergötland. Här lägger m/s Magdalena från Arkösund ut från Fyrudden.

4 Mörkerstridsskjutning genomförd. Soldat ur 1 platon, Gullbergs kompani, Göteborg norra hemvärnsbataljon.

5 300 soldater upprätthåller säkerheten runt Småland Airport. Ett gigantiskt maskineri av samverkan sker då driften av den civila flygplatsen rullar på som vanligt trots den höjda säkerheten. Hela 1500 passagerare passerade terminalen under krigsförbandsövningen.

6 Ordonnans levererar underrättelser från flygtruppen inför insatsplutonens eskortuppgift vid Växjö järnvägsstation.

Fångat
ögonblicket?
Skicka dina
bilder till:
red@tidningenhemvarnet.se

Det har gått 13 år sedan värnplikten på dåvarande K 4. Vid vakten syns **den första förändringen - nedfällda bommar**.

Tidningens reporter **Jöran Lindeberg** besöker sitt gamla regemente i Arvidsjaur för att ta en titt på Sveriges nya yrkessoldater.

Text: **Jöran Lindeberg**

På spaning efter yrkessoldater

Tidigare stod grindarna vidöppna dagtid, med en värnpliktig vakt utomhus med uppgift att kräva legitimation på alla han inte kände igen, även överstelöjtnanter som kom på cykel och sade att de aldrig någonsin behövt legitimera sig på minst tio år. Nu får jag kommunicera genom mikrofon med vakten som sitter bakom en svart ruta.

Logementsdelarna är sig lika. Skramlet av metallgallret innanför ytterdörren, det lätta motståndet av logementsdörrens fjädermekanism, de rödsvarta lakanen. På väg mot matsalen och lunch genom kor-

ridoren som utgör regementets ryggad låter gummimattan precis som då.

Men var är allt folk? Hittills har jag knappat sett en levande själ. Uppe i matsalen inser jag att jag inte är värnpliktig längre. Jag springer tillbaka för att hämta plånboken. Även det känns bekant – "spring och hämta" hette det. Matsalen är inte ens halvfull. Var är soldaterna? Ute i skogen förstås!

Vi hänger på

**DET HÄR VERKAR VARA SOLDATER
PÅ EN ANNAN NIVÅ ÄN VI UPP-
NÄDDE UNDER VÄRNPLIKTEN.**

Jöran Lindeberg, reporter

en bil som ska hämta upp en grupp ur en bergsploton som har ägnat förmiddagen åt fast spaning mot en bas för den väpnade gruppen "Tarkans tigrar".

Något hundratals meter upp i skogen ligger de utspridda i en cirkel, så kallat igelkottsförsvaret. Jag ser att det här inte är

några nyanställda GMU:are utan erfarna soldater: välmaskerade, säkra, vakna blickar. Gruppchefens jägarbåge på höger axel har hunnit bli sliten. När ordern om framryckning mot vägen och ilastning kommer sprintar de snabbt över mossan. Det här verkar vara soldater på en annan nivå än jag och mina kamrater uppnådde under värnplikten.

KLOCKAN 17.00. Genomgång. Grupperna har under cirka tre timmar förberett en avrapportering till högre chef – huvudsyftet med dagens övningar. Själv minns jag mig aldrig ha ritat något mer avancerat

än en kartskiss på ett knöligt anteckningsblock. Nu visas det upp powerpoints och tredimensionella kartor.

– Från den här riktningen kan man komma in obemärkt och gruppera ett understöd.

Befälen ger kritik. Gruppcheferna tenderar att prata för mycket om hur de löste uppgiften och för lite om vilka underrättelser de fick fram. Kärfullt och tydligt ska det vara. Under internationella insatser ska rapporteringen kunna göras på engelska. Om en vecka ska platonen i väg på övningen Nighthawk i Danmark. Allt sker i en stram men kollegial ton.

Även soldaterna ger feedback till befälen om övningen.

JAG KÄNNER MIG upprymd. Att som journalist bevakta Försvarsmakten innebär ofta att skriva om målsättningar som ska förverkligas om först ett decennium. Nu har jag hittat ett gäng av fullt kompetenta och insatsberedda soldater. Samtidigt frågar jag mig: hur många sådana finns det inom Försvarsmakten?

Vi knackar på hos gruppchefen Robert Almkvist. Han bor ensam på logementet, övriga gruppen bor nere på byn. Själv veckopendlar han till flickvännen i Luleå. För 900 kronor i månaden får han logementet, som ursprungligen byggdes för nio värnpliktiga, för sig själv. Som han visserligen delar med gruppens enorma utrustning.

– Jag tror inte du förstår hur mycket grejer vi har numera. Det är helt bisarrt, säger Robert Almkvist, och visar skrubben där ett antal av platonens zoomobjektiv för spaning förvaras.

Han har varit soldat i princip oavbrutet sedan värnplikten började 2007. Bland annat har han hunnit med en vända till Afghanistan. Flera av hans soldater vill åka på utlandstjänst, själv är han numera ganska nöjd hemma. Jag undrar om det inte är tråkigt att gå tillbaka till att enbart öva efter att ha varit på en skarp insats. Men det håller Robert Almkvist inte med om.

– Det är samma sak, det är ju samma rutiner. Det enda som man märker skillnaden på är hur man över. Här är det rysskriget.

JÄGARFÖRBANDENS SPECIALITET är att spana, spränga och genomföra överaskningsanfall bakom fiendens linjer. I Afghanistan "byter man sida på eldöverfället", som Robert Almkvist uttrycker det.

Erfarenheten och tiden i Afghanistan har gjort att han nu ställer högre krav på befälen att organisera realistiska övningar. Han tycker att de varit lyhördta och låter dem öva i princip vad de vill.

– Nu ska jag och chefen för första grupp få skjutledarutbildning. Det tror jag blir bra, för det är ofta där det brister. Befälen är upptagna i Prio och vi vill bara ut.

Platonens största svaghet är vakanserna. På Robert Almkvists grupp är bara fyra av sex platser fyllda. På resten av platonen ser det likadant ut.

Kvällarna ägnas mest åt träning och friluftsliv – och hålla ordning på utrustningen. De fiskar, cyklar, springer. På vintern öppnar skidbacken bredvid.

FOTO KIM SVENSSON / COMBAT CAMERA

Jag själv minns mest godisätande framför tv:n. Under en period gick vi ut på stadshotellet Laponias diskotek. Testosteronstina värnpliktiga och lokala raggare konkurrerade om utrymmet på dansgolvet. Någon överspänd soldat kastade sig ner på golvet och gjorde armhävningar i takt till musiken.

Robert Almkvist besöker sällan Laponia, eftersom han åker hem till flickvännen i veckorna.

– Det är flera i platonen som bor i Lu-
leå, så vi pendlar tillsammans. Det funkar
bra än så länge, säger han.

Nästa dag hakar vi på en skvadron som
går en kurs i grundläggande jägartjänst.
De flesta gjorde sin GMU i somras och är
nu provanställda. Gruppcheferna är i regel
officerare, några från andra förband. En
norrman finns också med.

– Det är planeringen som är fokus,
inte själva spaningen eller stridsföretagen,
berättar David Engström

Soldaterna har varit ute i två dagar och
har bara sovit några timmar. Dessutom
regnar det. De rör sig sakta. De är trötta,
hungriga och ömma. Jag minns.

ENLIGT DAVID ENGSTRÖM är det ingen
större skillnad mellan utbildningen av ny-
blivna yrkessoldater och av värnpliktiga.

– Inte av dem vi har haft här. De är
samma. Motiverade, drivna, hårda.

Förutom det faktum att de numera är
arbetsstidsreglerade och måste kompen-
seras för de långa fältdygnen, som därför
blir färre.

– Det ställer krav på oss att höja nivån
på utbildningen.

Ett par träd längre bort står Oliver Ols-
son och Rikard Andersson och förbereder
sig inför ett spaningsuppdrag. De gjorde
båda sin grundläggande militär utbild-
ning (GMU) i Arvidsjaur. Efteråt sökte
de anställning som soldater. Nu har de
16 125 kronor i månaden och fritt boende
på logement under de sex månader som
provanställningen varar.

Vad det vad ni tänkt er?

– Jag har faktiskt blivit förvånad. Jag
trodde det var lite mera krig, säger Rikard
Andersson.

Min jägartjänst var sällan actionfyllt.
Några minuters skottlossning under en
veckas fältövning var inget ovanligt.

– Hur mår tårna, Rikard? frågar gru-
pens sjukvårdare Peter Fagerström som
kollar gruppens stridsvärde.

- En är lite halvdålig.
- Är det något begränsande?
- Inte riktigt.

FOTO KIM SVENSSON / COMBAT CAMERA
Genomgång
inför uppdraget.

Håll avståndet.
var tyxt, lyft
blicken. Lyssna.

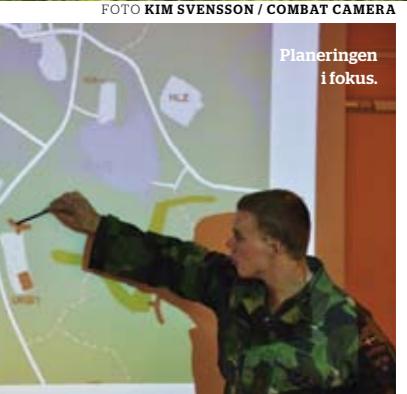

FOTO JÖRAN LINDEBERG

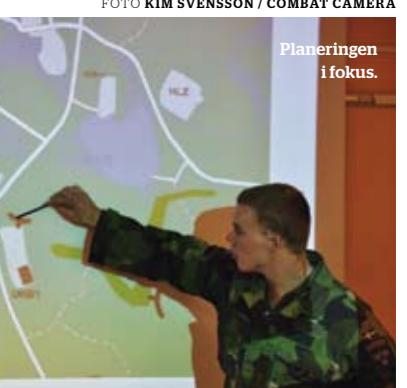

FOTO JÖRAN LINDEBERG

– Vår uppgift: spana över UPK 13,
korsningen här, och området inom 300
meter runtomkring. Finns fienden? An-
tal? Vilken verksamhet? Vi ska även reka
framryckningsväg och stridsställningar,
för att sedan i ett senare skede eventuellt
genomföra ett eldöverfall.

Förutom av mig följs gruppen av öv-
ningsledaren Emil Viklund. Han utvärde-
rar och ger då och då tips till
gruppchefen. Den sortens
återkoppling minns jag
inget av. Övningarna nu
verkar ha mer resurser till
förfogande.

Gruppchefen, en fänrik, är under press.
Han ska dels planera spaningsuppdraget,
dels se till att soldaterna gör sina uppgif-
ter. Eftersom de fortfarande är nya flyter
ännu inte allt som det ska.

Dags för ordergivning:

99 DET ÄR PLANERINGEN SOM ÄR FOKUS, INTE SJÄLVA SPANINGEN ELLER STRIDSFÖRETAGEN.

David Engström, övningsledare

Aven tonen från befälen är annorlunda.
Jag har hört otaliga historier om hur
värnpliktiga på 1980-talet tvångsrakade
skallarna på nyinryckta kamrater på K 4.
Under min egen tjänstgöring i slutet av
90-talet hade pennalismen värnpliktiga
emellan upphört, men jag minns en hel
del skrikande, förlämpningar och även
ett par hot från befälens sida. Särskilt
under grundutbildningen. Numera är mitt
inträck att stämningen mellan befäl och
soldater inte skiljer så värt mycket från
andra hierarkiska organisationer.

EMIL VIKLUND GJORDE sin grundutbildning
i Arvidsjaur år 2000 och har sedan dess
hunnit bli kapten.

– Pedagogiken har ju förändrats
sedan du och jag gjorde värnplikten här.
Man sänker tempot lite grann. När man
genomför grundutbildning med värnplik-
tiga, då mäter man med ställinjal. Med yr-
kesförband, då hamnar delvis andra saker

i fokus. Det är ju ett yrke för folk också,
man måste ta hänsyn till det. I vissa fall
blir det med gummilinjal.

Så ger sig gruppen av. Vi "funktionärer"
följer efter, maskeringsmålade i ansiktet
för att inte röja gruppen i onöдан. Inled-
ningsvis känner jag mig som på en utflykt
i skogen. Men när skottlossning, uppen-
barligen från B-styrkan, hörs någon kilo-
meter bort, kopplar jag på patrullchippet.
Håll avstånd, var tyxt, lyft blicken. Lyssna.

Vi kommer fram till en höjd ovanför
målet. Gruppchefen och två soldater kry-
per fram. Det drar ut på tiden. Terrängen
gör det svårt att komma närmare utan
upptäckt.

Gruppen hinner inte lösa uppgiften
fullt ut, bara spana på avstånd. De tvingas
avbryta för att återvända till skvadronsba-
sen i tid. Trötta, lättade eller frustrerade
passerar gruppen en grusväg utan att
vidta några försiktighetsåtgärder.

Det går en minut. Plötsligt bryts det

stillat fägelkvittret av ljuset av en raket
som skjuts upp och exploderar. Indirekt
eld! Soldaterna kastar sig i skydd. Jag
glömmer att jag är journalist och gör lika-
dant. Gruppchefen beordrar standardpro-
ceduren vid indirekt eld: sprängmarsch
till en punkt 300 meter bort.

Emil Viklund kommer gående upp-
för slänten och skjuter av ytterligare en
raket. Det är konsekvensen av slarvet vid
vägövergången.

– Jag kunde ha dömt ut en skadad,
men då hade de kunnat göra sig illa i den
här steniga terrängen.

Tillbaka i lägret får gruppen order om
att laga mat, byta strumpor och vara klar
för utmarsch om en timme. På morgon-
timmarna ska de hamna i strid, men det
vet de inte ännu.

Själv åker jag bil till regementet och
tvättar ansiktet. I kväll blir det hamburga-
re på Frasses nere på byn. Laponia lockar
inte längre. ●

Kris i Norrland testar beredskap

Beredskapsövningen Barents Rescue **sätter samhällets krishantering på svåra prov.** I övningen deltar personal från norra delarna av Sverige, Norge, Finland och Ryssland - och inte minst norrländska hemvärnssoldater.

Text och foto: Therese Åkerstedt

judet av glas som krossas och metall som böjs överrörstar suset i barrskogen. Ett tåg med ett 70-tal passagerare har spårat ur i hög hastighet en bit utanför Jokkmokk. Några av resenärerna dödas direkt medan andra har fått allt från svåra skador till mindre blessyrer.

Två järnvägvagnar har rullat nerför slänten och fastnat mot några tallar. Ytterligare två vagnar står kvar på rälsen. En trasig kontaktledning ligger vid rälsen och innebär livsfara. Innan räddningsfrånkoppling av strömmen är gjord får ingen närra sig vagnarna. Även när strömmen är bruten får man inte befina sig närmare än 1,4 meter från kontaktledningen. Skogen fylls av färgglada västar och jackor i takt med att räddningspersonal anländer till platsen.

– En av vagnarna är säkrad och jordad, där jobbar det norska teamet, den andra

vagnen är inte jordad så där planerar vi insatsen. Spåret är strömförande och det finns två vagnar längre bort, varav en i tunneln, sammanfattar en av räddningsledarna på platsen.

Trots det svåra läget vilar det ett lugn över platsen, det hörs inga höjda röster och stressnivån är anmärkningsvärt låg. Utanför en av vagnarna gör två sammanbitna brandmän hjärt- och lungräddning på en docka som figurerar skadad. Innan någon av de orörliga dockorna bärts bort måste de dödförklaras av läkare.

POLISEN ANSVRAR FÖR att ingen av passagerarna lämnar platsen utan att registreras och att nyfikna hålls borta. Några hundra meter från olycksplatsen upprättas en samlingsplats för skadade. 13 hemvärnssoldater från Boden har anlänt och samtalar med en av polisens insatschefer.

– Avspärrningar? frågar polisen vänligt men korthugget.

– Vi är experter på att bevaka, svarar bataljonschefen Jörgen Lundgren.

– Ni får samverka med dem på skadeplatsen, det är ett stort tryck där, ta initiativ,

alt med fem personer, säger polismannen och ropar upp sin kollega på radion.

– Har du behov av personal för avspärrningar?

– Det vore jättebra, hörs svaret från radioapparaten.

– Se till att de skadade inte lämnar platsen och styr in dem hit. Det vore jättebra om vi får den hjälpen, säger polismannen till bataljonchefen och tillägger:

– Har ni bärpersonal? Säg till när ni traskar i väg så ska jag se om ni ska ta mer bärar härifrån.

På skadeplatsen har sjukvårdspersonal börjat undersöka passagerarna och prioritera bland de skadade. Hemvärnssoldaterna får i uppgift av en sjuksköterska att ledsaga en grupp lindrigt skadade.

– Hejsan, hejsan, nu ska vi följa er upp till samlingsplatsen så får ni mer vård där, följ mig, säger han och lotsar de medtagna passagerarna, säger Kent Munuya.

– Är de från hemvärnet? hörs från en skadad när de sakta börjar gå längs skogsstigen.

HEMVÄRNSSOLDATEN Leif Perdal räknar in alla och går sist så att ingen försvinner på

99 NI FÅR SAMVERKA MED DEM PÅ SKADEPLATSEN, DET ÄR ETT STORT TRYCK DÄR.

Polisens insatschef

Sjukvårdspersonalen tar hand om skadade när järnvägvagnen är säkrad.

1

2

3

4

vägen. På skogsstigen möts de av poliser med eftersökshundar och ännu mer sjukvårds- och räddningspersonal.

FIGURANTSPELET HAR GÄTT in i ett nytt läge och polisen har fått order att hålla medierna ute, skogen är full av figuranter som spelar journalister. Tyvärr innebär det att även riktiga journalister blir utkörda från övningsområdet.

En skogs promenad senare är jag dock tillbaka på skadeplatsen efter att ha visat hemvärnsidentifikation – som uppenbarligen står högre i kurs än presslegitimationen.

Plutonchefen Anders Eklund berättar att de haft fullt upp medan jag var borta.

– Vi har burit skadade ur vagnarna till samlingsplatsen och även lastat dem på bandvagnar. Den första vi bar ut hade hela maginnehållet utanför, henne sprang vi ner med till samlingsplatsen. Vi har haft kontakt med en polis som varit insatsan-

svarig, honom har vi stått i kontakt med hela tiden, säger han.

I den första vagnen har de skadade burits ut. Men ännu ligger kropparna kvar efter dem som inte överlevt.

– Våra bärar duger väl till att bära döda? frågar en av hemvärnssoldaterna.

– Vi väntar på att de ska bli dödförklara av läkare, säger den brandman som står vid vagnsdörren och övervakar räddningsarbetet.

Anders Eklund är imponerad av övnings omfattning – arbetet man lagt ner på att väla tågvagnarna och det stora

antalet figurer. Räddningsarbetet har tagit flera timmar.

– Det är intressant, och lugnt. Alla verkar vara proffs, man blir lite förvånad. De har till och med haft figurer som velat fota liken, säger han.

TVÅ BANDVAGNAR FRÅN hemvärnet i Gällivare anlände efter någon timme och Carina Larsson från Bilkären håller upp dörren medan två skadade lastas in i vagnen åtföljda av sjukvårdspersonal.

– Nu kan du köra, säger en av poliserna på platsen

och hon hoppar snabbt in i vagnen igen.

Hennes kollega Eva-Lena Larsson kör den andra bandvagnen som tillsammans med räddningstjänstens bandvagn går i skytteltrafik med de svårast skadade.

– Jag tycker nog att det fungerar ganska bra, det var lite svårt att vända innan de reglerade trafiken, säger Eva-Lena Larsson.

Alla som kan bär bärar. Räddningspersonal, poliser, sjukvårdspersonal och hemvärnssoldater hugger i så snart det finns ett ledigt handtag.

Vid bandvagnarna står norrmannen Andreas Hopland och dirigerar sjukvårdspersonalen. Till vardags är han läkare på ett akutmedicinskt uttryckningsteam på Bodö.

– Vi var ett av de första teamen på plats och prioriterade och stabiliseringade de skadade inne i vagnen. När det var klart blev jag uppsamlingsledare här på platsen och ansvarig för vidaretransporter.

Hur har övningen varit?

– Väldigt bra, mycket har varit realistiskt.

NU HAR BRANDMÄNNEN även lyckats få ut skadade i vagnarna längst bort och de sista sårade körs i väg. Hemvärnssoldaterna fortsätter emellertid att bärar bärar med övertäckta dockor till samlingsplatsen för döda. Gunnar Kuoljok passar på att ta en kort paus.

– Jag är mest imponerad över att räddningspersonalen är så professionell fast de har så knapphändiga order att följa. Den som slarvar på övning gör det i verkligheten också. De klippte upp vagnarna, tog ut folk och stabiliseringade dem. Vi fick anvisat en backe där vi kunde vila så vi inte sprang omkring och förstörde vittringsspår för polishundarna. Själva övningen är helt suverän, berömer han.

En av polisens helikoptrar har hovrat över området och vinschat ner hund-ekipage som sökt av området för att leta efter förvirrade och vilna olycksoffer.

Christian Wahlgren och Anders Malmström var första polispatrull på skadeplatsen och har lett arbetet där. De har äntligen blivit avlösta efter mer än fem timmar.

Vad tycker ni om hemvärnets insats?

– Jag tycker det har varit helt suveränt, soldaterna har varit tillmötesgående, säger Christian Wahlgren.

– Ja, det är inget gnäll utan de gör precis som de blir tillsagda. De har burit ut skadade från skadeplatsen och ansvarat för transporter, säger Anders Malmström. **Finns det ett behov av hemvärnet vid sådana här olyckor?**

– Ja, säger Anders Malmström bestämt.

– Det går inte att lösa annars, den största bristen är på folk som kan bära och transportera skadade, tillägger Christian Wahlgren. ●

99 DEN FÖRSTA VI BAR UT HADE
HELA MAGINNEHÅLLET UTANFÖR,
HENNE SPRANG VI NER MED
TILL SAMLINGSPLATSEN.

Anders Eklund

På jakt efter olja

Den stinkande råoljan äter sig långsamt in bland kobbarna och skären. En fartygskollision utanför Danmark har lett till **det värsta oljeutsläppet på västkusten sedan 1980-talet**. Vi följde med hemvärnssoldaterna i saneringsarbetet under en dag.

Text: Joakim Lundgren Foto: Jonas Wallström

8.00: KYRKESUNDS HAMN, TJÖRN

Det är en gråmulen onsdagsmorgon i september. Sommargästerna har åkt hem från ön. Ett fåtal fritidsbåtar ligger kvar och skvalpar i hamnen. Ändå är det inget normalt slut på sommaren.

Det i vanliga fall ödliga hamnområdet har förvandlats till en myllrande sambandscentral. Över hundra hemvärnssoldater, brandmän och myndighetspersoner rör sig på parkeringen. De är i full färd med att sanera det största oljeutsläppet i området sedan 1987.

Morgonutsättningen har precis startat. 70 hemvärnssoldater från hela Västsverige, indelade i fem grupper, väntar på instruktioner.

– Vi kommer att rikta in oss på att tömma öarna på säckar i dag, säger Patrik Svantesson, militär insatschef för dagen.

Han påminner om att det blåser en del, men att det nog ändå ska vara möjligt att ta sig i land.

Entusiasmen ligger i luften, trots det illaluktande arbete som ligger framför dem. Många av soldaterna har redan varit här i en vecka och arbetat från morgon till skymning. De vet vad som väntar.

I containrar hämtas galonställ och stövlar. Silvertejpsrullen åker fram och tillbaka mellan soldaterna. Inga glipor, ingen synlig hud.

Bunkeroljan är näst intill hopplös att få bort. Dessutom finns det risk för allergiska reaktioner.

Den som ger sig ut på öarna får inte vara rädd för närbond med oljan. Det

FAKTA:

Den 10 september kolliderar en belgisk fisketrälare med ett maltesiskflaggat bulkfartyg av okänd anledning 20 sjömil utanför Jyllands västkust.

Totalt har räddningsinsatsen plockat upp 775 ton olja, som återvinns i en anläggning i Göteborg för att senare säljas vidare som eldningsolja till industrin.

finns nämligen inget annat sätt att bli av med den, menar saneringsledarna. Handgripligen ska den krattas, sugars eller grävas upp från klipporna.

– Precis som på dagis är det hink och spade som gäller, säger Fredrik Madsen, insatssoldat från Varberg.

Han går tillsammans med sin grupp ombord på den stridsbåt 90 som ska föra dem till dagens arbetsuppgifter. De flesta är, precis som han, i 20-årsåldern.

– Jag gillar att komma ut så här. Visst är det slitsamt, men man gör det för en bra sak. Samtidigt är det skönt att komma bort från de civila bekymren ett tag och bara fokusera på en uppgift, säger Nael Tarshahni, insatssoldat sedan i fjol.

Oljesaneringen är hans hittills största uppdrag. Stridsbåten lägger ut från hamnen och styr västerut. På håll syns hur länsar har

lagts ut för stänga in oljan och hindra dess framfart.

De naturhamnar och ör där barnen för bara några veckor sedan badade är inkletade med olja upp till tio meter från vattenlinjen.

På Kaurö, drygt tre kilometer utanför Kyrkesund släpps en av grupperna av.

Nael Tarshani går i land. Från och med nu kan han bara bli smutsigare.

– Man lärde sig mycket om att jobba tillsammans i lumpen. Det har man nyttja av här. Det är liksom allas uppdrag att saker blir slutförlada, säger han.

Tillsammans lägger de ut vit skyddsduk på öarna för att skapa transportvägar för de ihopsamlade oljesäckarna. Det är mycket att tänka på, så att inte oljan sprids ut ännu mer av smutsiga skosulor. Vid strandkanten ligger ett fartyg förtött och tar emot säckarna.

Fåglarna verkar däremot ha klarat sig relativt bra. Saneringsgrupperna har bara hittat ett tjugotal oljeskadade sillgrisslor och knölsvanar, som tagits om hand av Fågelcentralen i Göteborg.

12.35: KAURÖ, TJÖRNSS KOMMUN

Klockan närmar sig lunch.

Fartygen går ut till öarna med mat. På några timmar har de utsända grupperna samlat in 300

99 PRECIS SOM PÅ DAGIS ÄR DET HINK OCH SPADE SOM GÄLLER.

Fredrik Madsen, insatssoldat från Varberg

1 Avfallssäckarna med den insamlade oljan väger drygt 20 kilo styck. De transportereras med båt eller helikopter från öarna.

2 Personalen lägger ut vit skyddsduk för att skapa transportvägar för de ihopsamlade oljesäckarna.

avfallssäckar som väger drygt 20 kilo var. Sammanlagt har över 700 000 liter olja tagits om hand under veckan.

K-G Persson, stf räddningschef på Tjörn, tycker att det är märkligt. Enligt danska myndigheter ska utsläppet röra sig om 120 000 liter som inte togs upp i det maltesiska bulkfartygets omedelbara närhet.

– Antingen har vi att göra med ytterligare ett utsläpp eller så har fartyget haft mycket mer i lasten än vad rederiet har uppgett, säger K-G Persson.

Och medan svenska och danska myndigheter utredar varför det dröjde så lång tid innan Sverige fick larm om utsläppet, finns ingen tid att förlora i saneringsarbetet.

Oljan ska bort – så fort som möjligt.

Rent praktiskt ansvarar Kustbevakningen för oljan som hittas i vattnet,

medan den lokala räddningstjänsten tillsammans med militären sanerar oljeklador på land.

K-G Persson är hittills nöjd med insatsen som han menar har gått över förväntan.

– Utan hemvärvnet hade vi nog inte klarat ut det här. Militären kan snabbt kalla in folk och de har lång erfarenhet av att organisera sådana här insatser, säger han och tillägger:

– Jag blir lite förvånad över hur taggade de är. Det är fascinerande, säger han.

Han försvinner in i tältet där mackor med leverpastej serveras.

Ute till havs ser klipporna lite bättre ut. Men de är långt ifrån rena. Det riktigt tidsödande arbetet återstår. Under det kommande året ska klipporna finpoleras av kommunen för att återigen bli användbara.

Kanske märker barnen inget, när de kommer tillbaka nästa år. ●

skyddskläder på morgonen är nu helt kolsvarta.

– Sträck upp händerna. Snurra runt, säger saneringspersonalen och skär upp den oljeindränkta galonen med kniv.

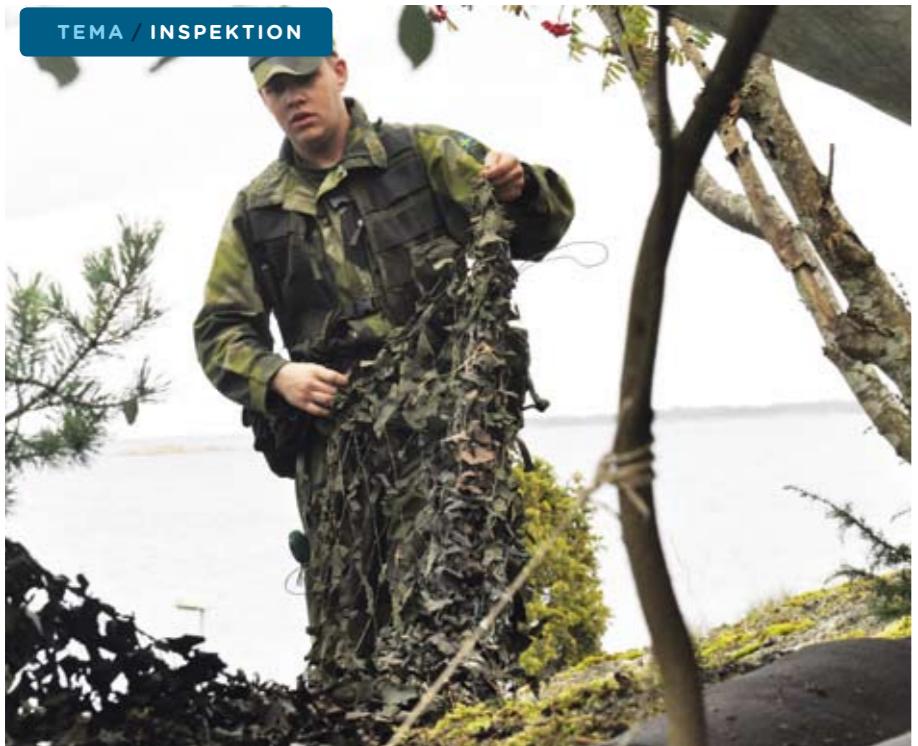
Ut kommer en svettig Patrik Garn från Dalsland i grönt underställ. Stövlarna tas av mot en pallbock. Kläderna kasseras. Han verkar inte det minsta trött, efter åtta timmars jobb.

– Ju skitigare arbetet är, desto gladare blir gubbarna, säger han.

Han försvinner in i tältet där mackor med leverpastej serveras.

Ute till havs ser klipporna lite bättre ut. Men de är långt ifrån rena. Det riktigt tidsödande arbetet återstår. Under det kommande året ska klipporna finpoleras av kommunen för att återigen bli användbara.

Kanske märker barnen inget, när de kommer tillbaka nästa år. ●

Garanterad havsutsikt

Skyddet av Försvarsmaktens basområden är en av hemvärens viktigaste uppgifter. I Karlskrona är det **Marinbasen som står i centrum** för hemvärnsförbandet.

Text och foto Therese Åkerstedt

cenariot är klassiskt. Ett ammunitionsförråd inne i skogen. En berusad man kommer fram till posten och vill in på objektet. För posten Martin Arvidsson är dock situationen ny. En halvtimme senare har gruppens ksp-skytt blivit ormbitten, ytterligare två killar har försökt ta sig in på objektet och en schäfer som springer längs vägen har blivit bortschasad. Posterna får rådet av blågul att de ska avvisa personer fortare, eftersom det kan vara en avledande manöver, och hålla lite mer distans när de pratar med dem. Annars är det bra jobbat. Allt utom hunden ingår i övningen och tillsammans med stridsparskamraten skriver Martin Arvidsson en rapport om incidenterna.

– De ville träffa sin kompis inne på området, de hade inte här att göra och hade

inte begått något brott så då är det bäst att avvisa dem. Det är första gången jag gör det. Jag gjorde GMU i Skövde och blev klar i april så det här är första övningen, säger Martin Arvidsson som bor i Växjö.

NÄR DET LOKALA hemvänet inte svarade på hans ansökan tog han kontakt med 151. bataljonen som skrev in honom på fem dagar. Att han över med 152. bataljonen i Karlskrona beror på att han ville uppfylla sitt kontrakt redan i år.

DET ÄR EN VIKTIG UPPGIFT OCH VI ÄR VANA VID SKARPA OBJEKT.

Thomas Berg

Vad vet du om hemvänet här?

– Att de har hamnen som skyddsobjekt och förråd häromkring, det verkar vara viktiga uppgifter. Det var kallt men bra näri vi övade i hamnen i går. Vi hade mest att göra mellan 23 och 01, då blev det en hel del.

Har du lärt dig något?

– Hur jag ska agera och lite sådant. Vid infarten till Marinbasen står insatssoldater och kontrollerar alla bilar som vill köra in på området. En av bilarna får köra åt sidan eftersom soldaterna fattat misstankar.

– Kolla id:et, det såg inte rätt ut.
– Ska vi beslagta kortet och avvisa dem?
– Jag vill kontakta vaktchefen.

EFTER ATT MAN pratat med den ordinarie vakten får personerna i bilen stiga ut och blir visiterade. När en pistol upptäcks i

99 BOLLÖ
ÄR VÄLDIGT
SPECIELL OCH
GÅR ATT MANÖVRERA
HUR SOM HELST.

Peter Johansson

byxlinningen ökar misstankarna ytterligare. Som på beställning börjar regnet ösa ner. Skyttesoldaten Thomas Berg i inpasseringsposten fortsätter dock att vinka fram bilar medan dramat fortsätter 100 meter bort.

– Det är en viktig uppgift och vi är vana vid skarpa objekt, säger Thomas Berg.

– Godmådag, säger han till nästa bil och ber om identitetshandlingar.

– Välkomna!

Vad lockar dig?

– Jag är idealist, jag tycker det är förfnuftigt att vara med i hemvänet. Det finns en plats för alla och är väldigt demokratiskt.

Ute i skärgården är det typbåtsutbildning på trossbåten HMS Bollö, ett av hemvärens nytillskott. Hon kan ta fordon upp till 60 ton, stora mängder vatten och diesel och annan materiel till stridsbåt 90 H. En av de två fartygscheferna är Peter Johansson som är nautiker och styrman civilt.

– Jag gick med i hemvänet på Öland för fyra år sedan för att träffa folk, då var jag ställföreträende gruppchef. Jag hörde talas om att de skulle få in riktiga fartyg och tycker det är roligt att köra. Bollö är väldigt speciell och går att manövrera hur som helst.

– På en av öarna i Karlskrona skärgård upprättar en grupp en observationsplats.

1 Ute på en av öarna i Karlskrona skärgård upprättar en grupp en observationsplats.

2 Insatssoldater vaktar infarten till örlogshamnen.

3 Sjukvårdaren Anna Jonasson har ett tuft uppdrag.

4 Peter Johansson i styrhytten på HMS Bollö.

5 En av bataljonens stridsbåtar är på väg ut med soldater till öarna.

REGNET HAR AVTAGIT och i slutet av regnbågen står ytterligare en stridsbåt med Kristian Lund, anställd stridsbåtsinstruktör på Marinbasen.

– Vi har haft kompletterande utbildning, och varit ett stöd för besättningen. De har bra kompetens och säkerhetstänket sitter kvar, säger han.

Ett flygplan har kraschat och hemvärens sjukvårdare är först på plats. Förutom den skadade besättningen har en arbetare på marken som såg kraschen fått splitter i sig vilket sticker ut från jacka och byxor. Sjukvårdaren Anna Jonasson har ett tuft jobb att prioritera mellan alla skadorna.

– Jag trycker lite på magen så får du säga om det gör ont, känns det bra att sitta upp eller vill du ligga ner?

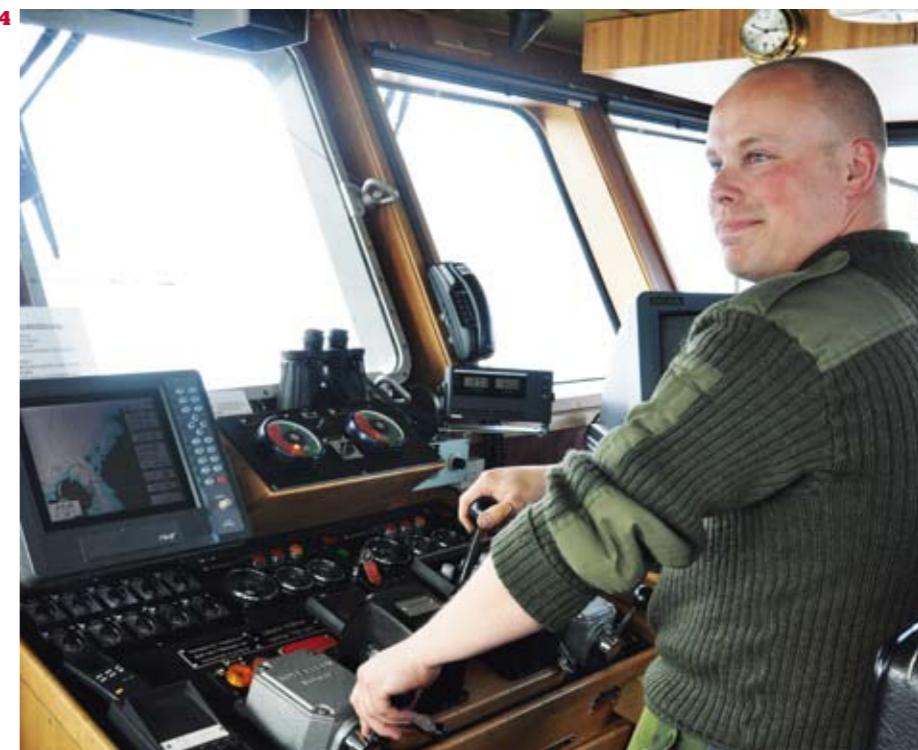
ÄNNU EN SKADAD

hittas och två hundpatruller kallas till platsen för att leta efter två skadade som saknas. Det genomsök av närområdet som sjukvårdarna har gjort gav inget resultat, hundförarna får information om vilka områden som sökts av och var sjukvårdarna gått.

– Ni får organisera allt eftersök så

sköter jag skadade och överblickar skadeplatser, säger sjukvårdsgruppchefen till hundförarna innan han går vidare för att organisera avtransport av den första skadade.

Nioåriga Ensa går knappt femtio meter innan hon gör en markering. Spåret leder upp i skogen bland täta spår så hundföraren får bärha henne en bit av vägen. Ett hundratal meter bort hittas den chockade och blödande piloten inne i en bunker där han sökt skydd. ●

Svenska stridssjukvårdare över medevac tillsammans med amerikansk Blackhawk och besättning strax utanför Camp Marmal, inte långt ifrån svensk-finska Camp Northern Lights i Mazar-e-Sharif.

Foto: HENRIK KLINGBERG/FÖRSVARSMAKTEN

Livräddare i strid

Nästa år börjar utbildningen av hemvärvnets första stridssjukvårdare. **Sjukvårdstjänsten i Försvarsmakten görs om i grundet.**

Text Jöran Lindeberg

Metoden Taktiskt Omhändertagande av Strids-skadad (TOS) är standard i hela Försvarsmakten. Samtliga soldater ska få grundläggande utbildning i

TOS. Dessutom tillförs stridssjukvårdare med omkring 200 timmars utbildning på gruppennivå i alla insatsförband, inklusive hemvärvnet. På det läggs tre veckors sjukhuspraktik, som dock inledningsvis inte kommer att gälla hemvärvnet.

Systemet kan beskrivas som en anpassning till stridens verklighet.

– Eldkraft är den bästa medicinska behandlingen. Man vet av erfarenhet att det är väldigt farligt att ge första hjälpen i strid, säger Sten-Ove Andersson, studierektor för Försvarsmedicincentrum (FömedC).

Amerikansk statistik visar att soldater

som försöker hjälpa skadade kamrater står för en femtedel av dödsfallen. Dessutom finns tre kategorier av skadade på slagfältet. Soldater som överlever eller dör obeväende vilka åtgärder som vidtas. Sedan finns det soldater som dör av behandlingsbara skador, om man inte omedelbart utför livräddande åtgärder och det är dessa man ska rädda livet på. Därför är det viktigt att kunna utföra en korrekt åtgärd vid lämplig tidpunkt.

STEN-OVE ANDERSSON understryker sin poäng genom att visa en fotosekvens där en soldat ligger stupad på asfalten, av allt att döma död. Åndå rusar två andra soldater fram och försöker dra honom i säkerhet. En av dem skjuts ihjäl.

Därför innebär TOS att man inledningsvis fokuserar på att behålla eldkraften mot fienden för att undvika fler skadade.

– Även den skadade ska skjuta om han kan, säger Sten-Ove Andersson.

99 ÄVEN DEN SKADADE SKA SKJUTA OM HAN KAN.

Sten-Ove Andersson

sidoläge lägger man helt enkelt skadade på magen. I stället för att bedöma någons vakenhetsgrad på en skala gäller nu ”vaken” eller ”medvetlös”.

– Sjukvård under strid måste vara så enkel som möjligt, annars kommer det aldrig att fungera, säger Sten-Ove Andersson.

Därför måste inte bara de nya stridssjukvårdarna gå utbildningen, även sjukvårdarna som i dag ingår i kompaniernas sjukvårdsggrupper behöver komplettera sin utbildning. Hur och i vilken omfattning är ännu inte definierat, men den tidigare utbildningen och erfarenheten kommer att valideras.

– En viktig poäng i det hela är att detta är en konceptutbildning, det får inte göras några avsteg. Ingen ska plötsligt börja kunna ge dropp, säger Sten-Ove Andersson.

KOMPAANIERNAS SJUKVÅRDSGRUPPER kommer alltså att ha gått samma utbildning som stridssjukvårdarna, med mer fokus på sjukvårdstransport och mindre på omhändertagande under strid. Sjukvårdsggrupperna ska till skillnad mot stridssjukvårdarna fortsätta att bär Röda Korsets emblem och deras uppgift är att transportera de skadade till sjukhus. Målsättningen är att inom tio minuter ska första hjälpen påbörjas av stridssjukvårdare, efter en timme ska sjukvårdstransporten vara avslutad och inom två timmar ska eventuell operation vara påbörjad.

TOS och stridssjukvårdare har redan införts i Afghanistan och kommer stegevis att införas i hela försvaret. Hemvärvnet behöver cirka 2 000 stridssjukvårdare, mer än hela övriga Försvarsmakten.

UNDER NÄSTA ÅR planerar man att utbilda de första sjukvårdsinstruktörerna i hemvärvnet på FömedC i samverkan med Röda Korset. I första hand söker man personer som redan är sjukvårdsinstruktörer och som vill omskola sig enligt TOS. Förhoppningen är att de i sin tur samma år ska utbilda den första kullen stridssjukvårdare på Elfsborgsgruppen och Örebro- och Värmlandsgruppen, som deltar redan i utvecklingsfasen.

– Vår bedömning är att vi 2014 har behov av ett 90-tal instruktörer, säger Per Spjuth, och tillägger att han gärna tar emot tips på lämpliga personer på per.spjuth@redcross.se.

– Någonstans mellan 2018 och 2019 kommer vi att ha stridssjukvårdare i varje förband, säger Per Spjuth. ●

FAKTA:

Ny sjukvårdsmateriel

Enligt TOS ska varje soldat bär på sig bland annat:

- **Combat Application Tourniquet (CAT):** Avsnörande förband. Ska vara så lätt att hantera att den sårade själv ofta klarar att sätta på det.
- **Quick Combat Gauze:** Ett förband med kemiskt behandlad gasbinda. Ett alternativ då avsnörande förband inte är möjligt. Gasbindan trycks mot blödningssättet under tre minuter, och en kemisk substans påskyndar koaguleringen.
- **Actiq smärtstillande:** ”Morfin-klubba” som används som en slickepinne. Verkar lika snabbt som en intravenös morfininjektion.

TOS tre steg:

Fas 1. Omhändertagande under beskjutning. Besvara fientlig eld och att ta skydd, även den skadade skjuter om möjligt. Om den skadade är förmögen, flyttar sig denne till skydd för egen maskin och påbörjar första hjälpen. Övriga skyddar den skadade och stoppar eventuell livshotande blödning om det är taktiskt möjligt. Om den skadade är medvetlös, dra över honom eller hemne på magen. Ta med den skadade från platsen.

Fas 2. Taktiskt omhändertagande. Utom räckhåll för direkt beskjutning. Ge första hjälpen enligt C-ABCDE med fokus på livshotande blödning.

Fas 3. Evakuering av skadad.

Första hjälpen enligt C-ABCDE

Att stoppa blödning är numera högsta prioriteten. Därför inkluderar TOS en utbyggd version av den välkända ABC-metoden.

C. Catastrophic haemorrhage (katastrofblödning)

- A. Airway (luftvägar)**
- B. Breathing (andning)**
- C. Circulation (cirkulation)**
- D. Disability (vakenhet)**
- E. Exposure (exponering mot kyla)**

Bemanning

Bataljonsstabben:

Stabsläkare samt sjukvårdsbefäl.

Kompaniets sjukvårdsgroup:

(är icke kampbrott och bär inte vapen, har rödakors- armbindel)

- 1 Insatssjuksköterska
- 1 Sjukvårdsgrupchef (sjvgrpch)
- 1 Stf sjukvårdsgrupchef
- 5 Sjukvårdare

Sjukvårdstransporter på kompaniet:

- Minibuss 1 utrustad med bärar + släp, besättning sjvgrpch + två sjukvårdare.
- Minibuss 2 utrustad med bärar + släp, besättning stf sjvgrpch + två sjukvårdare.
- Personbil med dragkrok, besättning insatssjuksköterska + en sjukvårdare.

Träna upp psyket

För att träna den fysiska konditionen finns Försvarets träningsdagbok. **Men hur håller man psyket i trim?**

Andreas Bencker, universitetsadjunkt i psykologi på Försvarshögskolan, efterlyser tydligare vägledning.

Några ord i träningshandboken tar upp ämnet. Där står: ”De psykologiska faktorerna kan utvecklas med hjälp av olika typer av mental träning. Dessa berörs inte ytterligare i träningsdagboken”.

– Många har en

föreställning att om man tränar fysiskt, så kommer de mentala bitarna att falla på plats automatiskt. Men det är lite grann en villfarelse, säger Andreas Bencker.

Han är certifierad kognitiv beteende-coach, har arbetat med ledarskapsutbildning på yrkesofficersprogrammet och har nio års erfarenhet som universitetsadjunkt inom psykologi.

– **EN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING** i mental träning skulle gynna Försvarsmakten. Arbetet kan vara extremt stressfyllt men det är upp till varje befäl att fokusera på träning av psykologiska färdigheter, säger han.

Så, hur går man då till väga? Det första

steget är att börja bli medveten om vad som pågår i huvudet, menar Andreas Bencker. Det gäller att registrera vilka tankar som genererar en viss typ av känslor. Rädsla, likgiltighet men också kampvilja och passion.

– När man har gjort det bör man få klart för sig hur tankar och känslor hänger ihop med beteendet. Först där kan man lära sig att styra den inre världen, både tanken och känslan, menar han.

DET ANDRA STEGET är att gradvis utsätta sig för den situation som väcker vissa reaktioner. För den mentalt tränade kommer då känslorna inte som någon överraskning, och man kan fortsätta handla precis enligt det mål man haft från början.

– Med vanans makt kan beteenden i längden förändras. Vanan gör att jag väljer beteenden som leder mig framåt i stället för bakåt, säger Andreas Bencker.

För soldater som har beredskapsuppdrag i till exempel hemvärvet är motivationen ofta den knepigaste utmaningen. Varför stanna kvar? Hur tacklar jag kom-

Text Joakim Lundgren Foto Therese Åkerstedt

mande uppdrag? Här spelar självförtroende och självbild en viktig roll.

EN SJÄLVBILD SOM säger att jag är gammal och inte längre passar som soldat kommer att bli som en självuppfyllande profetia, menar Andreas Bencker. Då blir det än svårare att motivera sig att hålla den fysiska konditionen i trim.

– Det är viktigt att målen inte ligger i konflikt med varandra. Om jag både vill vara hemvärnssoldat och göra något annat samtidigt hamnar man lätt i ambivalens, säger han.

Han drar paralleller till idrotten. Det finns något som gör att elitidrottare orkar att träna vecka ut och vecka in, trots att de drabbas av sjukdom, skador och andra motgångar. Motivationen är nyckeln, att fokusera på de positiva konsekvenserna av allt slit och träning, trots att dessa verkar avlägsna för studen.

– Om målet är klart, är det viktigt att de sociala aspekterna är tillgodosedda. Om man inte känner sig inkluderad i en grupp kan benägenheten att vilja fortsätta

99

MED MENTAL TRÄNING KAN MAN FÖRBEREDA SIG FÖR EN SITUATION, SÅ ATT MAN HANDLAR RÄTT OAVSETT HUR MAN REAGERAR.

Lars-Eric Uneståhl, fil dr i psykologi som arbetat med mental träning för idrottssmän sedan 1970-talet.

minskar. Här behöver man som ledare fokusera på sammanhållning, säger Andreas Bencker.

Den som på egen hand vill öva upp sin mentala styrka är hänvisad till allsköns metoder, terapeuter och coacher på nätet. Andreas Bencker menar att man måste vara försiktig när man ger sig ut i den mentala terapidjungeln på egen hand.

– En kvalitetsgarant är om coachen har en akademisk examen och använder evidensbaserade metoder. Vem som helst kan kalla sig coach, men för att vara

seriös måste man använda sig av beprövat forskning, säger han.

TILL SYVENDE OCH sist handlar det om att komma över blockeringar som hindrar oss från att nå målen, menar Andreas Bencker.

– Att tro på sig själv är ingen egenskap man har eller inte har. Det är en psykologisk förmåga vi kan träna upp genom att övertala oss själva att vi kan och vill, säger han.

Han betonar att man inte behöver ha

psykiska problem för att söka mental träning, utan att det snarare ska ses som friskvård – och en möjlighet att fungera ännu effektivare.

Hur kan man förbereda sig inför en uppgift som man egentligen fruktar?

– Kanske är peptalk ett klyschtigt ord, men det handlar om att hitta människor i vår närrhet som har en positiv inverkan på sinnesstämningen. Sedan handlar mycket om att komma bort från machoidealen och våga prata om rädsor inför ett visst uppdrag, säger han. ●

FAKTA:

FAKTA:

Vad är mental träning?

Mental träning kan beskrivas som sinnets repetition inför en viss prestation. Begreppet används främst inom idrottsvärlden, men har på senare tid blivit vanligare inom ledarskapsutbildningar och på andra arbetsplatser.

Så ökar du din motivation

- Se till att målsättningen är kristallklar.
- Skriv ner positiva konsekvenser av att uppnå målen.
- Skriv ner saker du ska genomföra för att nå målen.
- Håll ditt ord – och gör något varje dag som
- leder till målen.
- Ge dig själv beröm för att du gjort vad du har sagt.
- Följ upp målen och stäm av varje vecka hur det går. Fira små och stora framgångar, på ett konstruktivt sätt.

CIM varnar i tid

Längre övningar och skarpa objekt har gett bevakningssatsen CIM en välförtjänt renässans. Den är nästan omöjlig att upptäcka i terrängen och avslöjar ovälkomna gäster innan de kan slå till.

Att bygga ut ett komplett larmsystem

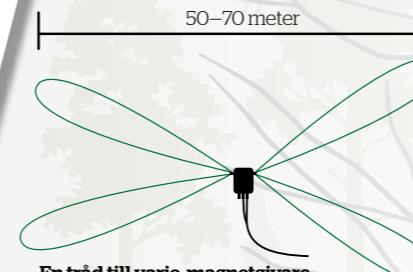
tar långt tid men ger större uthållighet på förbandet eftersom antalet poster kan minskas. En noggrann terrängvärdering kopplad till uppgiften måste göras av cheferna innan man påbörjar arbetet. Ödsla inte tid och tråd på att omringa hela skyddsobjektet med CIM utan fokusera på tänkta anfallsriktningar där terrängen gör det svårt att upptäcka fiender. Anpassa avståndet från skyddsobjektet så att ni kan besätta stridsställningar i tid.

Bevaknings- och insatskompanierna

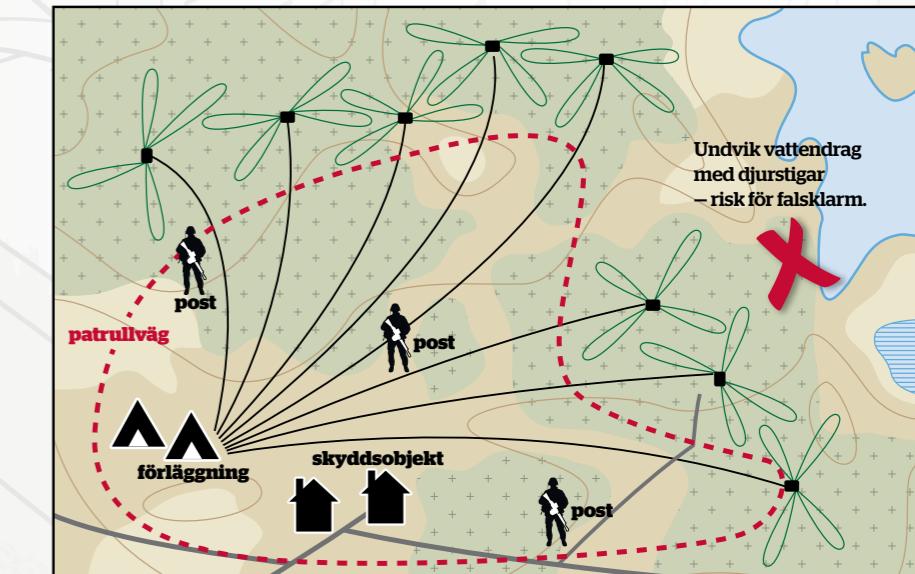
har flera CIM-satser i utrustningslistan. Varje sats består av två CIM-enheter med transportlådor, fem rullar med telefonkabeln DL 1000 samt två kabelmesar. Fullt utbyggd kan en sats övervaka en sträcka på cirka en kilometer, beroende på terräng och ge förvarning på upp till fyra kilometer.

Kom ihåg:

- Detaljerad larmkiss, där CIM-satser, larmminor, postställen, genomgångar och patrullsträckor är utritade liksom lätt identifierbara terrängföremål. Magnetgivarna ska vara så noggrant angivna att chefen vet var larmet har gått och kan vidta rätt åtgärd.
- Larmstyrka (heist med hund) som har förfekat genomgångar så man kan undersöka larmorsaken
- Förbered fasta patrullsträckor bakom trådarna.
- Läs bruksanvisningen.

En tråd till varje magnetgivare

Svår att upptäcka

Snubbeltråden finns i grönt och vitt och man använder 2–6 trådar till varje magnetgivare. Tråden ska hasplas/läggas ut på undervegetationen, inte sträckas som på larmminor, och runda ett träd eller motsvarande innan den dras tillbaka och knyts fast i magnetkontakten igen.

Indikeringsanläggningens centralenhet

Till centralenheten kan åtta magnetgivare kopplas med telefonkabel DL 1000. När en magnetgivare har utlösat larmar centralenheten med blinkande diod och en reglerbar summerton. För att återställa den används en magnetisk polindikator-nyckel som bör förvaras fastknuten vid enheten. Centralenheten drivs med batteri till Ra 180 eller Ra 146 och kan vidarekopplas till en separat larmbox.

Magnetgivare

Fästet spikas eller najas fast på lämplig plats innan magnetgivaren sätts på plats. Den kan kopplas till två olika centralenheter. På magnetgivaren finns det två stycken magnetkontakte. Till varje magnetkontakt kan 2–3 snubbeltrådar kopplas. Knyt fast magnetkontakte med ett långt snöre, ej snubbeltråd, så de inte försvinner i terrängen om snubbeltråden rycks ut och dras iväg. Sätts magneten upp och ner blir lötsningskraften så liten att man inte märker att man sträcker snubbeltråden innan magneten lossnat. Vid fuktigt väder och nollgradig temperatur kan du förhindra att magnetkontakten fryser fast vid givaren genom att smöra in anläggningstytan med hudsalva.

Avstånd och proportioner överensstämmer inte med verkligheten.

Sebastian Junger
under en vistelse
i Afghanistan.

FAKTA:

Titel: Krigare – ett personligt reportage om de svenska soldaterna i Afghanistan.
Författare: Johanne Hildebrandt.
Förlag & år: Forum 2011.

Titel: Krig – rädska, död, kärlek.
Författare: Sebastian Junger.
Förlag & år: Ica Bokförlag, Forma books AB 2011 (engelska 2010)

KULTUR / RECENSION

Ett krig för krigare

nbäddade reportrar ger läsaren möjligheten att komma soldaterna närmare – och förstå kriget i Afghanistan ur gräsrotsperspektiv. Till höstens mest intressanta skildringar av kriget i Afghanistan hör Johanne Hildebrandts bok Krigare, om soldaterna i FS 19, samt Sebastian Jungers bok Krig om en amerikansk platon, som nu kommit ut på svenska.

OM NÄGON SVENSK ännu inte förstått att ett krig utkämpas i Afghanistan så behöver man bara läsa de första sidorna i Krigare. Johanne Hildebrand har skrivit ett personligt reportage där soldaterna, och även författaren i viss mån, spelar huvudrollerna. Hon är tydligt kritisk mot det bristfälliga stödet för de svenska soldaterna, både när det gäller den svenska befolkningens syn på insatsen och när det gäller materiel som är livsviktig för soldaternas överlevnad.

Det går inte att komma ifrån att de första kapitlen inte är någon munter läsning. Byråkrati, tristess, blandat med stress och rädska är några av bak-sidorna som lyfts fram.

Gjorde FS 19 någon skillnad? Det får läsaren själv!

FAKTA:

Titel: Essential killing
Regissör: Jerzy Skolimowski
Land och år: Polen/Norge/Irland/Ungern 2010

Välskrivet om Castro

Fidel Castro må ha dragit sig tillbaka från den kubanska politiken men han är fortfarande aktuell. Castro är ett tacksamt ämne och boken är välskrivna. Att man sedan kan läsa mellan raderna att Kumm nog vurmar lite väl mycket för den kubanske diktatorn gör tyvärr att boken ibland känns alltför okritisk.

Joachim Brink

FAKTA:

Titel: Fidel Castro
Författare: Björn Kumm
Förlag och år: Historiska Media 2011

Vi lottar ut
5 ex av boken
Krigare!
Mejla namn och
postadress till
red@tidningen
hemvarnet.se

Therese Åkerstedt

Vincent Gallo spelar
terrorist på flykt
i "Essential killing".

Kontroversiellt om terrorist

Grundhandlingen i thrillern "Essential Killing" är enkel: en anonym islamist fångas i ökenen av amerikanska styrkor, utsätts för vattentortyr och flygs vidare till ett läger i Östeuropa. Han lyckas fly och en vildsint och brutal jakt i det snötäckta landskapet tar vid.

När filmen, som nu släpps på dvd i Sverige, hade internationell premiär uppfattades den av många som kontroversiell - främst eftersom huvudrollen är en "terrorist". På många sätt är filmen en spegelvänd version av västerländska krigsfilmerna där ingen är någon hjälte. Den är definitivt sevärd, men är inget för den som sukta efter ett klassiskt äventyr. Joachim Brink

FAKTA:

Titel: Essential killing
Regissör: Jerzy Skolimowski
Land och år: Polen/Norge/Irland/Ungern 2010

Beställ profilkläder!

NYHET!

HUVCARDIGAN "TEXSTAR"

1 Huvcardigan med hög hals och extra tjockt tyg i huvan. Ren design med dolda fickor i sidsöm. Extra bred mudd som förstärker karaktär och passform.
Material: 60 % bomull, 40 % polyester 300 gram/m²
Storlek: XS-XXXL
Pris: 485 SEK

SOFTSHELLJACKA "MATTERHORN"

5 Vind- och vattentät softshell-jacka med andasfunktion. Två frontfickor med dragkedja. Justerbar underdel, innerficka. Observera att modellen är lite liten i storlekarna.
Material: 100 % polyester
Storlek: XS-XXXL
Pris: 495 SEK

COLLAGEBYXOR "TEXSTAR"

2 Collagebyxor med resår och dragsko i midja, sidfickor och baksäck. Reglerbart benslut. Matchar huvcardigan.
Material: 60 % bomull, 40 % polyester 300 gram/m²
Storlek: XS-XXL
Pris: 360 SEK

TRÄNINGSSTÄLL "CHESTER"

6 Snabbtorkande träningsställ i SandTech Dry. Transporterar fukten från kroppen snabbare och håller dig torr längre. Shorts med innerbyxa i mesh. Säljs endast i hela set.
Material: 100 % polyester
Storlek: S-XXL
Pris: 325 SEK

3

Klubboverall i funktionsmaterial med matchande kontrastfärger på över- och underdel. Jackan har två frontfickor och invändigt mechfoder till knäna. Observera att overallen är stor i storlekarna.
Material yttertyg: Jacquard 100 % polyester/microfiber. Fodret i 100 % polyester.
Storlek: S-XXL
Pris: 675 SEK

FINNS EJ PÅ BILD!

FLEECEJACKA "IDAHO"

7 Svart fleecejacka med lite modernare passform i mjuk microfleece. Skön ståkrage och dragkedjeförsettad ficka i sidorna. Samtliga dragkedjor och många söm detaljer i vit kontrastfärg, dragsko i nederkant.
Material: 100 % polyester, antipillingbehandlad, vikt 260 gram/m²
Storlek: XS-XXL
Pris: 375 SEK

4

T-shirt i silikonvävt single jersey. Tvåtråd 40 grader.
Material: 100 % bomull, 155 gram.
Storlek: S-XXL
Pris: 85 SEK

SÅ HÄR BESTÄLLER DU

Mejla eller faxa in din beställning (se nedan).

Ange följande uppgifter när du beställer:

• VARANS NAMN • STORLEK • ANTAL

Glöm inte ange hur många du vill ha av respektive storlek.

Ange även:

- Namm
- Adress
- Postnummer
- Ort
- Personnummer
- Bataljon/kompani
- Telefonnummer

Obs! Samtliga uppgifter ovan måste anges för att beställningen ska godkännas.

Frakt tillkommer med 79 kronor på beställningar som understiger 1000 kronor. För beställning maila till profilmtr@hemvarnet.se alternativt faxa till 08-630 06 78. Du får en faktura med dina varor.

Finn斯
där
böcker
säljs!

DEN 26 DECEMBER 2012 FÖRÄNDRAS SVERIGE FÖR ALL FRAMTID.

Midwintermörker är en realistisk militärthriller som varje man och kvinna inom det svenska försvaret bör läsa.

"Action från första sidan till sista." – Dast Magazine

MASSOLIT | FORLAG
www.massolit.se

Avsändare: Tidningen Hemvänet, 107 85 Stockholm **Fel adress?** Om din tidning kommer till fel adress, uteblir eller skickas till dig, trots att du lämnat hemvänet, ska du i första hand vända dig till din utbildningsgrupp för rättelse, inte till tidningens redaktion. Detta gäller ALL krigsplacerad personal, både hemvärmän och avtalspersonal. Glöm inte att anmäla flytt till Skatteverkets folkbokföring.

Historiska resor under 2012

Ciceron Peter Wetterberg. Tidigare arméofficer, bland annat chef Arméns Krigshögskola på Karlberg och med 35 års erfarenhet av militärhistoriska resor.

www.wetterberg.info
manen@wetterberg.info
08-87 07 06

Berlin, världskrig och kallt krig!
16/4 - 22/4 2012

Pris 7.900:-

Kalixlinjen
7/5 - 11/5 2012
Pris 8.900:-

Normandie (Flyg)
4/6 - 9/6 2012

Pris från 9.900:-

Gadebusch
6/7 - 12/7 2012
Pris 8.500:-

Arnhem - Ardennerna- Luxemburg
2/9 - 9/9 2012

Pris 8.900:-

www.cab-resor.se
cabres@yahoo.com
0431-36 96 55

Ny thriller om ett terrorattentat i Sverige

En före detta officer vid Särskilda skyddsgruppen, SSG, och en kvinnlig analytiker dras in i en dödlig jakt på terrorister med tusentals svenska liv som insats.

"Kaj Karlsson skriver bra, det är lättläst och underhållande..."
- Sydsvenskan

"... lättläst och spännande men har också ett tankeväckande innehåll. Det klassiska slutet med strid på djupet av fiendens gruppering är oväntat..."

- Tidningen Hemvänet

"... intressant, välskriven debut med driv i texten."
- DAST Magazine

Finns i handeln
Provläs 130 sidor på www.aldaberger.se

ALDA~~B~~ERGER.SE

